

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 22

jar 2014

**žena je slávou
mužovou**

Príslovie 31:30

... žena, ktorá sa bojí Hospodina, tá bude chválená.

A young evergreen tree, possibly a spruce or fir, stands in a lush green forest. The tree is covered in small, light-colored cones. The background is filled with various green leaves and foliage, creating a dense and vibrant setting.

**Očakávaj na Hospodina,
a pomôže ti.**

Príslovie 20:22

Vyvyšovať' budem Teba

Vyšovať' Ťa budem, môj Bože, Kráľu...!

(Žalm 145:1)

1. Vyvyšovať' budem Teba, ó, môj Bože, Kráľu,
dobrorečiť' Tvojmu menu, vždy Ti vzdávať' chválu.
Hospodin je chvály hodný, Boh je slávny, veľký,
Jeho moc je prenesmierna, trvá večné veky.

Dospev: Moje ústa spievať' budú Bohu chvály, vďaky.
Znej mu pocta Jeho ľudu dnes i večné veky!

2. Pokolenia vychvaľujú Tvoje skutky dávne,
silu Tvoju zvestujú nám, veličenstvo slávne.
Zázraky Ty veľké činíš, prepodivné veci –
rozprávať' chcem Tvoju veľkosť, nech ju slávia všetci.

Dospev: Moje ústa spievať' budú Bohu chvály, vďaky.
Znej mu pocta Jeho ľudu dnes i večné veky!

Spevník *Duchovné piesne*, Nitra 1987, pieseň č. 3.
Publikované s láskavým súhlasom zostavovateľa spevníka.

obsah

Apoštolská autorita	2	Kto prebýva vo veriacom?	24
Žena, ktorá sa ničoho nehrozí.....	8	Žena je slávou mužovou	28
Nové manželstvo a Matúš 19:9	17	Dvere boli zatvorené	40
Čo s manželstvom predtým		Určenie dátumu Veľkej noci	41
rozvedených?.....	21	Podakovanie.....	43

Apoštolská autorita

a jej význam pre dnešok

*Pavel, apoštol, nie od ľudí ani nie skrze človeka,
ale skrze Ježiša Krista a Boha Otca...*

Galatským 1:1

Úvod

Jeden z dôvodov pre tak mnohý chaos v kresťanskej cirkvi v dnešnej dobe je ten, že boli opustené absolútne štandardy Písma a bola podkopaná biblická autorita. Ekumenizmus tým získal podstavec, na ktorom teraz stojí. Najväčšou príčinou pre neutešený dnešný stav cirkvi je, že kresťania založili svoju vieru a svoju prax na tom, čo sa oni sami domnievajú, že Písma učia, namiesto toho, aby stáli na tom, čo Písma skutočne učia. Pre veriaciach je pritom životne nevyhnutné chápať, čo Písma skutočne hovoria. Nesmieme Písmo poprepletať svojimi vlastnými myšlienkami a úvahami. To už bolo aj príčinou toho, prečo základné doktríny viery v histórii cirkvi prešli kompromisom. Takým napríklad bolo aj učenie o ospravednení zo samotnej viery. Táto slávna doktrína o ospravednení len z viery v Ježiša Krista je veľká reformačná pravda, ktorá je dnes práve tak platná, ako bola platná aj v čase reformácie, lebo je založená len na základe výpovede samotných Písiem. Žiaľ, v mnohých zboroch je dnes namiesto Písem používaný skôr takzvaný zdravý úsudok.

V minulosti, keď sa ľudia veriaci Biblii odvolali na Písma, tak sa im často

dostalo odpovede, že to je len Pavlov názor. V tomto článku chceme preskúmať otázku autority Písma so zameraním sa na apoštolskú autoritu. Prečo napríklad by sme mali výlučnosť Písiem brať tak veľmi vážne? Prečo tieto spisy od „nevzdelaných“ ľudí by mali byť vyvýšené na väčšie miesto, než učenecké spisy dnešných akademicky vzdelaných teológov? Prečo by sme k spisom apoštolov, ktorí žili v menej zložitom veku, než väčšina dnešného moderného sveta, mali pristúpiť s väčším rešpektom a úctou, než k spisom ľudí dnešnej, modernej kultúry so všetkými jej vedeckými a jazykovými výdobytkami? Prečo by sme mali sami seba pokladať za viazaných týmito starodávnymi dokumentmi, keď napríklad dnes existujú ľudia, ktorí si úprimne ctia iné spisy, ale necítia sa byť viazaní písmami Biblie, ktoré sú autoritou pre nás kresťanov a ku ktorým my pristupujeme s rešpektom a úctou?

Pre našu kresťanskú vieru a skutky musí existovať nejaká pravdivá základňa, lebo slepá viera a kresťanská viera sa nedajú spolu zlúčiť a to preto, lebo kresťanská viera má svoj zdroj v samotnom Bohu a je jedinečne založená na skutočnej histórii. Všetci pisatelia spisov nachádzajúcich sa v tomto už

ukončenom a uzavretom kánone Písieľm písali pod Božou inšpiráciou. Zvážme teda na prvom mieste tento apoštolský doktrinalizmus.

Pavlova doktrínálna základňa

Byť doktrínálnym znamená vedome, zjavne a cielene vyjadriť to, čomu človek verí. V liste Galatským v prvej kapitole, ale aj na iných miestach a v iných jeho spisoch, Pavol je veľmi smelý, čo sa týka jeho doktrín. V prvej kapitole listu Galatským kladie autentickú, skutočnú a doktrínálnu základňu pre celú svoju službu. Do tejto kapitoly niekoľkými slovami vkladá aj evanjelium Ježiša Krista, napríklad vo verši štyri hovorí: *„ktorý dal sám seba za naše hriechy, aby nás vytrhol z prítomného veku zlého podľa vôle Boha a nášho Otca“*. Hovorí tu o Kristovej obeti zmierenia, aby On takto zabezpečil spasenie svojmu ľudu.

To, čomu potrebujeme porozumieť a podržať je, že Kristus nezomrel, aby urobil možným spasenie svojho ľudu, ale zomrel, aby v súlade s Otcovou vôľou bezpečne zaistil spasenie svojho ľudu. Pavol prehlasuje, že všetko, čo je v rozpore s týmto, je iné evanjelium. Hneď krátko na to vo verši šesť hovorí: *„Divím sa, že tak skoro odstupujete od toho, ktorý vás povolal v milosti Kristovej, k inému evanjeliu...“* A hneď na to, vo verši sedem hovorí, že to iné evanjelium nie je vôbec žiadne evanjelium. A potom ešte ďalej hovorí, že dokonca keby anjel z nebies prenikol na túto zem, aby za cestu spasenia prehlásil niečo iné, ako Kristovu obeť zmierenia, aj tento anjel musí byť prekliaty, odmietnutý a vylúčený zo zhromaždenia Božieho ľudu. Pavol bol v tomto nekompromisne doktrínálny

preto, lebo vedel, že učenie, ktoré káže, prijal priamym Božím zjavením – verš 12 a akékoľvek iné evanjelium je proti-rečenie, je rozpor s týmto zjavením, lebo by buď zničilo, anulovalo alebo zrušilo to zjavenie Svätého Ducha, ktoré Pavol dostal a zvrchované postavenie zástupnej obete Pána Ježiša Krista.

Keď takto vidíme apoštolský doktrinalizmus potom je na mieste otázka: „Kto je apoštol?“ Definícia apoštola je nasledovná: „Je to ten, ktorý je Bohom poslaný, alebo ten, ktorý je Bohom poverený.“ Slovo apoštol vo svojom význame neznamená len samotné poslanie nejakého človeka ako misionára, ale týmto slovom je tak isto opísaný aj vzťah Syna a Otca. V Židom 3:1 pisateľ hovorí: *„...hľadte na apoštola a veľkňaza nášho vyznania, na Krista Ježiša“*. A v Jánovi 17:3 čítame: *„...a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista“*. Slová *a toho, ktorého si poslal*, sú totožné s definíciou apoštola: *Ten, ktorý je poslaný*.

Pritom ale ešte nie každý jeden poslaný je, alebo bol, apoštol patriaci k úzkej skupine dvanástich apoštolov Pána Ježiša Krista. Vidíme to v Lukášovi v kapitole desať vo verši jedna: *„Potom vyvolil Pán aj iných, sedemdesiatich, a poslal ich po dvoch pred svojou tvárou do každého mesta a na každé miesto, kde mal sám prísť“* Je veľmi zjavné, že v Písmach slovo *apoštol* sa neodkazuje len na dvanástich. Píšeme tak preto, lebo, ako to vidíme aj v Skutkoch 13 a 14, medzi tých, ktorí sú poslaní, je zahrnutý aj Barnabáš, ktorý k dvanástim nebol počítaný (nepatril k tým, ktorých si Ježiš osobne vyvolil). Slovo *apoštol* použité v úzkom, v *technickom* slova zmysle, označuje dvanástich apoštolov

Ježiša Krista, ale v širšom slova zmysle označuje misionárov, ktorí boli vyslaní (zborm, cirkvou) a poverení misijnou prácou. Kristom ustanovená skupina apoštolov musí byť odlišená od inej skupiny apoštolov *poslaných* inou autoritou (cirkevnou). Tí, ktorých Ježiš ustanovil, boli ním zvláštne vystrojení a bola im zaslúbená a daná zvláštna moc, ako to čítame v Knihe Skutkov.

Meno apoštola Pavla medzi dvanástimi v Lukášovi 6:13-16 nie je uvádzané. Pavol je zvláštny prípad. On bol apoštolstvom jedinečne poverený až po nanebovzatí Pána Ježiša. Jeho povolanie je opísané v Skutkoch 9. V tejto kapitole v 15. verši Pán uisťuje proroka Ananiáša o Pavlovom povolaní za apoštola. Svoje povolanie za apoštola Pavol pripomína napr. v Galatským 1:12; v Rímskym 1:1; v 1. Korintským 1:1 a 15-16; 1. Tesalonským 2:4.

Pavol bol oddelený a vyvolený pre apoštolskú službu, ako čítame, už od života svojej matky. Bol vyvolenou nádobou Ježiša Krista priniesť jeho evanjelium kráľom a pohanom (Skutky 18:9, 23:11, 27:24; Rímskym 11:13).

Znaky apoštola Ježiša Krista

Keď sme položili základ toho, kto apoštol je, zväžme znaky apoštola Ježiša Krista. V Skutkoch 1:20-26 apoštol Peter zvažuje, že Judášovým odpadnutím boli naplnené Písma. V tejto pasáži čítame o požiadavkách kladených na toho, kto môže byť zaradený medzi vyvolených dvanástich apoštolov Ježiša Krista. Sú vymenované vo veršoch 21-26: Chodil s Ježišom Kristom a dvanástimi od krstu Pána Ježiša až po jeho vystúpenie na nebo a musel byť aj svedkom jeho

zmŕtvychvstania. Bol vybraný, ako tam čítame, Matej.

Povolanie k apoštolstvu znamenalo stať sa otrokom Ježiša Krista, byť jeho služobník a delegát, ako vyslanec/veľvyslanec so zvláštnym poslaním (ambasádor). Veľvyslanec v nejakej krajine nemôže hovoriť svoje vlastné myšlienky. Musí hovoriť v zastúpení tej autority, ktorú predstavuje, a ktorá ho k tomu poverila a vyslala. Ani veľvyslanec, ani apoštol nie sú tí, ktorí ustanovili sami seba. Obidvaja mali osobné a pre jednotlivca špeciálne poslanie a poverenie. Majme v tomto jasno, že tak ako starozmluvní proroci, tak aj novozmluvní proroci a kazatelia dnes, musia poznať svoje osobné povolanie a poverenie, aby mohli prehlasovať dielo evanjelia.

Na *prvom mieste* čítame, že apoštol z apoštolskej skupiny Ježiša Krista musí byť osobne a priamo Bohom povolaný. *Po druhé* si musíme všimnúť, že apoštol musel vidieť vzkrieseného Krista. Toto sú skutočnosti, na ktoré sa nikdy nesmie zabudnúť. Peter zdôrazňoval, že ten, kto zaujme uvoľnené miesto po Judášovi, musí „byť s nami *svedkom* Jeho zmŕtvychvstania.“

Význam slova svedok:

Slovo *svedok* má rozličné významy. Jeden môže byť ten, že označuje človeka, ktorý svedčí v súdnom procese. Alebo je to napr. niekto, kto je svedkom podpisu urobenom na dokumente, ale na prvom mieste *svedok* musí byť schopný dať poznanie nejakej skutočnosti z prvej ruky. V súdnom procese, pred súdom, dôkaz z druhej ruky nie je prijímaný. Svedok musí dať výpoveď (svedčiť) o tom, čo osobne videl a osobne počul.

V knihe Skutkov 1:22 sa Peter odkazuje na takého svedka. Niekoľko, kto naozaj skutočne osobne videl vzkrieseného Krista. Je rozdiel medzi tým, keď o niekom prehlasujeme nejaké veci, ktoré sme o ňom počuli a tým, keď prehlasujeme to, čo sme osobne videli a počuli a to dosvedčame. V 2. Petra 1:16 Peter hovorí: *„Lebo sme nešli za chytrácky vymyslenými bájkami, keď sme vám oznámili moc a príchod nášho Pána Ježiša Krista, ale ako takí, ktorí sme boli očitými svedkami jeho veličenstva.“* Apoštol svedčili o Pánovi, keď o ňom hovorili iným. Ich rozprávanie o Kristovi je svedectvom, a to svedectvom z prvej ruky, preto je hodnoverným a pravdivým. Cez celú knihu Skutkov vidíme, ako kázanie o zmŕtvychvstaní naráža na posmech a výsmech. Preto vyznanie očitého svedectva bolo veľmi dôležité a potrebné. Preto je daná táto podmienka očitého svedka vzkrieseného Pána Ježiša Krista.

Aj apoštol Pavol skutočne osobne videl a počul Pána na ceste do Damašku (Skutky 9:1-6). Ostatní z jeho družiny síce hlas Pána počuli, ale ho nevideli (Skutky 9:7). O svojom osobnom stretnutí so vzkrieseným Pánom Ježišom Kristom Pavol vydáva svedectvo keď stojí pred kráľom Agripom, Skutky 26:13-16 – a tu vo verši 17 máme opäť uvedenú definíciu apoštola (*...ku ktorým ťa ja teraz posielam*). Pavol je teda jeden z tých, ktorí sú poverení a poslaní samotným Pánom Ježišom Kristom. Vo svetle tohto zjavenia na ceste do Damašku Pavol môže v 1. Korintským 9:1-2 povedať, že práve oni, uverivší v Korintskom zbore, sú potvrdením a pečatou jeho apoštolstva.

Ďalšia kvalifikácia apoštola Pána Ježiša Krista

Hovorili sme o dvoch znakoch charakterizujúcich apoštolov Pána Ježiša Krista:

1. Apoštol musí byť mužom, človekom povolaným Bohom.
2. Musel osobne vidieť v tele vzkrieseného Pána Ježiša Krista. K týmto dvom pristupujú ešte ďalšie znaky, kvalifikačné požiadavky:
3. Apoštol Ježiša Krista musel dostať autoritu a povolanie činiť divy a zázraky v moci Božieho Ducha: *„Znamenania apoštolov sú učinené medzi vami v celej trpezlivosti, divmi, zázrakmi a mocami.“* (2. Korintským 12:12 a Rímskym 15:18-19). Cieľom schopnosti činiť divy a zázraky bolo ukázať Kristovu moc tým, ktorí ju ešte nikdy nevideli manifestovanú a zjaviť tým Božiu slávu a jeho moc.
4. Apoštol mal moc udeľovať duchovné dary iným (Skutky 19:1-6, hlavne verš 6). Tento prejav Svätého Ducha bol v Efeze učeníkom udelený skrze ruky apoštola Pavla.
5. Piata kvalifikácia na apoštola Pána Ježiša Krista je, že musel dostať priamo od Krista autoritu vyučovať a zavádzať doktrínu, Kristovo učenie. O tomto poverení udelenom Pánom Ježišom priamo svojim apoštolom čítame v Matúšovi 28:16-20 a v Skutkoch 15 už čítame ako apoštolí kladú a zavádzajú doktrínu, Kristovo učenie, pre cirkev prvého storočia, pre ranú cirkev. Potvrdené je to aj ďalšími miestami Písma: *„A preto aj my neprestajne ďakujeme Bohu, že prijímúc od nás slovo zvesti Božej neprijali ste slová ľudí, ale – ako je pravda – slovo Božie, ktoré aj mocne pôsobí vo vás veriacich.“* (1. Tesalonickým 2:13)

6. Nakoniec súčasťou apoštolskej kvalifikácie bolo aj to, že im bola daná autorita dávať do poriadku zbory, ordinovať starších – ustanoviť ich do služby ako tých, ktorí budú dohliadať nad zborní. Pavol túto inštrukciu a poverenie dáva ako Timoteovi, tak aj Títovi a čítame o tom aj v Skutkoch 20:28 „*A tak teda majte na seba pozor i na celé stádo, v ktorom vás ustanovil Svätý Duch za dozorcov, aby ste pásli cirkev Božiu, ktorú si dobyl vlastnou krvou.*“ Apoštolské nariadenia – to nebola nejaká spoločná dohoda apoštolských názorov, ale vždy išlo o priame inštrukcie Pána Ježiša Krista.

Keď v závere zhrnieme znaky apoštola Ježiša Krista, vidíme, že: Apoštol musí byť povolaný Bohom, musel vidieť vzkrieseného Krista, musel dostať autoritu a povolanie činiť znamenia, musel dostať moc ďalej udeľovať duchovné dary, musel dostať priamu autoritu od Krista zavádzať a učiť doktrínu (učenie), musel dostať autoritu zavádzať poriadok v zboroch a viesť zbory k poriadku.

Aký význam má toto všetko pre nás dnes?

Prvá vec, na ktorú upozorňujeme je, že musíme zobrať Písma vážne, lebo sú autoritatívne. Nielen preto, že je to jedinečný zdroj Božieho slova a moci, ale tak isto aj kvôli jedinečnosti tých, ktorých si Boh vybral, aby jeho poslanstvo, jeho učenie, nariadenia, inštrukcie odovzdali ďalej (pozri tiež Ján 17:7-8+14 a 19-20).

Po druhé. Písma sú ten určujúci princíp, nariadenie, ktorým musia byť ovládané a kontrolované naše životy aj zbory. Je pravda, že Písma sú historickou knihou, ale musí to byť žijúca realita v našom terajšom čase a musí aj zostať

ako žijúca realita až do konca časov. Naše životy musia byť riadené a ovládané Božím slovom.

Nesmieme dať žiadnu príležitosť výrazom založeným na myšlienkach, ktoré sú mimo Božieho slova, mimo Písma. Existujú mnohé jednotlivé otázky, na ktoré Písma priamo neodpovedajú, neposkytnú detailnú odpoveď na tvoje a moje problémy. Napríklad Písma nepovedia, koho konkrétne si máš zobrať za manžela, manželku. Alebo akú prácu máme hľadať a kde sa máme zamestnať, ale Písma k týmto a takýmto otázkam hovoria v princípoch.

Princípy a nariadenia Písma musia ovládať naše životy a naše zbory. Sú mnohé rozličné formy a spôsoby, ale všetko v našich zboroch musí byť v súlade s Písmom, s touto apoštolskou autoritou, s apoštolským nariadením. Písma ukazujú, ako má byť riadený miestny zbor. Nemáme zavádzať veci, ktoré by sme my mohli pokladať za dobrú myšlienku, ale sa musíme pozrieť na princíp, ktorý je v Písmach. Tak je tomu vo všetkých otázkach v živote zboru a jednotlivca – do každej situácie hľadať v Písme vzor alebo princíp.

Po tretie. Dnes už nie sú apoštoli ustanovení priamo Pánom Ježišom Kristom, ako boli tí jedenásti z Matúša 28:16 a Skutkov 1:26 a apoštol Pavol. Samozrejme, že sú aj dnes tí, ktorí sú vyslaní zborní a týmto spĺňajú časť definície apoštola (sú vyslaní), ale to nie je ten druh apoštolstva, aký bol daný dvanástim apoštolom Ježiša Krista a apoštolovi Pavlovi. Napríklad nevideli vzkrieseného Ježiša Krista. Nemajú žiadnu autoritu ďalej rozširovať kánon Písma. Tí, ktorí sú poslaní dnes, už sú

viazaní autoritatívnym Písmom. Písma musia vyučovať ako už ukončený kánon biblických kníh a správať sa podľa neho. Musíme vziať na vedomie, že aj tento dnešný druh apoštola (vyslaného zborom) sa utvoril v Písmach pod priamou inšpiráciou Boha (napr. Skutky 13:2-3).

Po štvrté. Rozpoznať apoštolskú autoritu apoštolov Pána Ježiša Krista má význam pre nás aj dnes, lebo si musíme dávať pozor na mnohých falošných učiteľov a činiteľov zázrakov a nadprirodzených uzdravení. Mnohí ľudia sa prejavujú ako činiaci nadprirodzené veci, ale bez akéhokoľvek spojenia s Kristom a evanjeliom. Napríklad, počujeme o ľuďoch, ktorí chodia na púte do Lúrd, aby tam buď pili vodu alebo si ju zobrali so sebou a potom prehlasujú, že ich Pán uzdravil. Ale Pán Ježiš Kristus a Lurdy nejdú dohromady. Satanove zvody a klamstvá sú veľké a môžeme o nich čítať v Písme už v 2. Mojžišovej 7.

Po piate. Nakoniec význam porozumenia apoštolskej autorite apoštolov Pána Ježiša pre dnešok je ten, že si potrebujeme zapamätať, že zdroj, z ktorého prichádza Božie slovo (Písma), je ešte

väčší než hoc aj samotní anjeli. Boh sa rozhodol sprostredkovať svoje slovo cez kanál, ktorý je nižší ako anjeli. Rozhodol sa ho poslať cez ľudí. Anjeli, ako čítame v 1. Petrovom 1:12, už mohli len žasnúť nad týmto zjavením. Odtiaľ môžeme usudzovať, že anjeli sami sú mimo toho, ako pochopiť takto dané zjavenie.

Preto musíme držať v mysli a v pamäti kvôli tejto jedinečnosti Písom a apoštolskej autority to, čo sa píše v liste Židom:

„Preto musíme tým viacej pozorovať na to, čo sme počuli, aby sme nejako neprešli pomimo.

Lebo ak slovo, hovorené skrze anjelov, bolo pevné, a každé prestúpenie a každý neposluch dostali spravodlivú odplatu, akože my utečieme, ak zanedbáme také veľké spasenie?! Ktoré, keď o ňom začal najdrievo hovoriť Pán, nám stvrtili tí, ktorí ho počuli,

pri čom spolu svedčil Boh znameniami a zázrakmi a rôznymi mocami a udelovaním Svätého Ducha podľa svojej vôle.

Lebo nie anjelom podriadil budúci svet, o ktorom hovoríme.“ Židom 2:1-5

Philip Slater

Žena, ktorá sa ničoho nehrozí

Sedem právd o žene, ktorá sa obrátila a uverila v Pána Ježiša Krista

Tak podobne ženy podriaďujúc sa vlastným mužom, aby, ak aj niektorí neveria slovu, boli získaní pobožným obcovaním žien bez slova...

1. Petra 3:1-7

Tento článok spadá pod jednu bohatú a veľkú tému, ktorú by sme mohli opisne nazvať: „Čo učí Biblia o človeku – mužovi a o človeku – žene a o tom, čo o nich platí, keď sa obrátia a uveria v Pána Ježiša Krista a ako by mal potom takýto muž a takáto žena žiť.“

Na začiatku Biblie, v 1. Mojžišovej 1:27 a v 1. Mojžišovej 2:7+22, čítame o stvorení muža a ženy, s ktorými Boh už od samého počiatku má nejaký plán, má pre nich nejakú úlohu, určil im nejaké poslanie, a to ako pre muža, tak aj pre ženu (1. Mojžišova 1:28). Tiež v 1. Korintským v 11. kapitole sa nachádza viacero kľúčových veršov k tejto téme. Vo verši tri dokonca čítame o tom, že hlavou ženy je muž, hlavou muža je Kristus a hlavou Krista je Boh. Toto miesto, stručne povedané, hovorí o poradí autorít v stvorenstve. Poradie autorít tesne súvisí s odlišnosťou životných úloh u muža a u ženy a toho, aké zodpovednosti na nich Boh položil.

Pre úvahu nad týmito súvislosťami nám posluží pasáž 1. Petrovho listu 3:1-7. V aplikácii Písma pôjdeme tým smerom, že sú veci, ktoré rovnako platia pre muža ako pre ženu, čo sa týka spásenia a záchrany, ale niečo na ceste života a obzvlášť na ceste života viery, platí pre ženu inak, ako pre muža.

Čo vidíme ako prvé v našom texte?

Prvý verš tretej kapitoly opisuje situáciu ženy, ktorá sa obrátila, ktorá uverila v Pána Ježiša a našla v ňom záchranu. Očividne sa obrátila v čase, keď už bola v manželstve, keď už mala svojho vlastného muža, ale prišlo k nej Božie slovo, prišla k nej správa evanjelia o záchrane z hriechov. Pre veľa dôvodov môžeme predpokladať, že až v manželstve počula dobrú správu o tom, že každý jeden človek – či muž, či žena, je hriešnik – ale sa môže zmieriť s Bohom, a to iba jedným jediným spôsobom, ktorým je: Z celého srdca uveriť v evanjelium Ježiša Krista, lebo iba on je cesta k Bohu (pozrite Ján 14:6).

V živote tejto ženy nastalo obrátenie. To je bod, deň, okamih, kedy tak, ako hovorí Písmo, človek musí pred svätým a veľkým Bohom urobiť pokánie, musí oľutovať svoje hriechy a musí uznať svoju hriešnosť. Toto sa stalo v živote mnohých žien v prvom storočí, keď sa kresťanstvo začalo šíriť a čoraz viac

ľudí spoznávalo pravdy evanjelia a našli v ňom večný život a premenu vnútra. Mnohé ženy zažili obrátenie, ale situácia mnohých rodín bola neraz taká, že žena-manželka sa obrátila, uverila v Pána Ježiša, ale jej muž-manžel ešte nie, alebo aspoň nie súčasne s ňou. Ak jeden z manželov uverí v Ježiša Krista, obrátenie toho druhého sa neudeje automaticky.

Už z tohto počiatočného Petrovho opisu ženy, ktorá sa obrátila, no jej manžel nie, sa dozvedáme jednu mimoriadne dôležitú vec. Totiž, že zmieriť sa s Bohom musí každý sám za seba. Každý sám ako jednotlivec musí prísť pred Boha so svojou vierou, so svojím pokáním a so svojím rozhodnutím: Áno, verím v Pána Ježiša Krista! Som nájdený ako hriešnik, ako ten, ktorý sa previnil, ako ten, ktorý je v núdzi a musím ako jednotlivec, sám za seba, prísť pred Boha, uveriť v prostredníka spasenia v Pána Ježiša, uveriť v jeho kríž, v jeho smrť, v jeho vzkriesenie. Muž nemôže prísť k Bohu za svoju manželku a manželka nemôže prísť k Bohu a zmieriť sa s Bohom a nájsť nový život zástupne za svojho muža.

Ďalšia nadväzná skutočnosť spojená s obrátením a prijatím záchrany nie je o nič menej vážna – žena nemôže s obrátením ani chvíľu čakať na svojho manžela. Mohla by v jej mysli vzniknúť myšlienka: *Zatial' ešte nebudem prejavovať a žiť svoju vieru, ešte nebudem vyznávať Pána Ježiša, ale radšej počkám na chvíľu, keď uvidím na svojom mužovi, že už je pripravený, že už začal hľadať Boha, že možno až vtedy bude lepší čas, keď mu o svojom obrátení poviem.* Vidíme ale, že toto nebolo myslenie veriacich

na začiatku kresťanskej éry, pretože so spasením vec veľmi súri. Pretože nikto z nás nevie, koľko času nám ešte na zemi zostáva a koľko príležitostí uveriť a obrátiť sa k Bohu v našom živote ešte bude, je treba sa obrátiť čím skôr a najlepšie ešte dnes.

Niekedy, keď zvestujeme evanjelium, je veľmi zarmucujúce počuť, ako niektorí reagujú: *„Dobre, dobre, to sú všetko zaujímavé veci a hodné aj hlbšieho záujmu, ale to má čas, niekedy neskôr, možno až keď budem na dôchodku. Teraz mám iné plány, musím dokončiť školu, musím veľa precestovať, musím ešte toľko toho dokázať a to vaše kresťanstvo a viera v Krista, to ešte môže počkať.“* Odkaz nášho textu je ale taký, že vec s obrátením nepočká. Manželka nemôže čakať na svojho manžela. Musí uveriť, obrátiť sa a nájsť Pána v ten deň, keď k nej Božie slovo prehovorí. V ten deň vie, že Pán ju volá, a že je čas urobiť pokánie, rozoznáva svoje hriechy, svoju núdzu a svoju biedu, volá na Pána a prijíma spasenie bez ohľadu na to, či tak ide alebo nejde vykonať aj jej manžel.

Všetko, čo vyššie píšeme o žene, tieto pravdy o obrátení, platia samozrejme zrkadlovo aj pre muža. Rovnako muž-manžel nikdy nemôže čakať s vierou na svoju manželku. Rovnako to platí aj o deťoch a celej rodine. Deti nemôžu čakať až uveria ich rodičia. Možno nám je bližšie povedať, že rodičia nemôžu čakať na vieru svojich detí – aj to platí. Táto veľká pravda o neodkladnosti obrátenia jednoducho platí úplne každým smerom.

Rovnako sa môže udiť aj taká situácia, že deti počujú evanjelium, počujú správu o spasení, o tom, že záchrana je

možná len cez Ježiša Krista. Možno budú mať len desať rokov a už do hĺbky bytia porozumejú, že kvôli tomu zomieral na kríži, aby hriešnici mohli mať odpustené hriechy a mohli sa zmieriť s Bohom. A čo ak si vtedy také deti možno povedia: „Až sa možno raz naši rodičia tiež otvoria tejto zvesti, potom aj my uveríme“. Nie, to rozhodne nie, to je tá najhoršia voľba! Všetci, keď počujú slovo zvesti evanjelia, potrebujú sa obrátiť čím skôr a to ako muži, tak aj ženy a rovnako aj deti, pretože vec so spasením súri.

V našom texte apoštol Peter prioritne hovorí o žene. Obrovská časť týchto právd platí zrkadlovo, teda aj pre mužov, napr. siedmy verš hovorí: „*Vy mužovia, tak podobne, spolubývajte s nimi...*“, čo už je inštrukcia očividne pre veriacich manželov, ale nechajme aj naďalej text hovoriť tak, ako k nám prichádza, lebo v danej chvíli ako ohraničené ľudské bytosti dokážeme byť len v jednom úseku a v jednom mieste Písma. Text teda opisuje ženu, ktorá prišla k viere, nečakala, lebo pochopila, že spasenie súri. Ďalej sa pýtajme, aká bola táto žena pred obrátením, a aká je po obrátení? Pýtajme sa, čo obrátením získala, čo sa s ňou obrátením stalo.

Skúsme na obrátení tejto ženy pochopiť ako Boh vidí človeka a skúsme pochopiť nový život, ktorý žena teraz, ako uverila v Ježiša Krista, žije. Pritom v ďalšom štúdiu budeme postupovať od siedmeho verša späť k veršu prvému, lebo tak najlepšie pochopíme, čo sa s ňou udialo. To, čo sa dozvedáme o tejto žene z tretej kapitoly, platí rovnako o každej obrátenej žene, o každej, ktorá uverila v Pána Ježiša Krista. Táto žena má manžela, ale keby aj nemala, biblické

pravdy o takej žene sú v princípe stále rovnaké.

Siedmy verš: „*Vy, mužovia, tak podobne, spolubývajte s nimi podľa rozumu ako so slabšou nádobou ženskou preukazujúc im úctu ako tiež spoludedičom milosti života, aby vaše modlitby nemali prekážky.*“ (1. Petra 3:7). Verš oznamuje, že takáto žena je dedička, dedí milosť večného života. Apoštol Peter tým hovorí a upozorňuje, že veriaci muž si musí veľmi ctiť svoju obrátenú manželku, dbať o ňu, starať sa o ňu, zahŕňať ju láskou a žiť s ňou správne biblicky, pretože je rovnako dedičkou života, spasenia a záchrany, ako je aj on.

V tomto verši je pozoruhodný výraz: *spoludedičky*. Kedykoľvek Písmo používa takýto spôsob vyjadrovania, chce výrazom *spolu-...(niečo)* povedať, že nejaké dve skupiny sú rovnoprávne v tom *spoluniečom* (v našom texte *spoludedičky*). Preto napríklad v liste Efezkým v 2. kapitole je opis toho, že pohanania aj Židia dostávajú rovnaké spasenie, rovnako večný život vierou v Krista, a že nie je rozdiel medzi ľuďmi z rôznych národov, dokonca ani nie je rozdiel medzi ľuďmi z izraelského národa a ľuďmi z iných národov. Všetci majú spasenie len z milosti a len z viery, ako dar. Aj v tomto prípade Písmo bude hovoriť o *spoludedičoch*, o *spoluúčastníkoch*, o *spolupodielníkoch*, ktorí rovnoprávne a rovnocenne na niečom majú rovnaký podiel. To je veľmi presná biblická terminológia, ktorú Písmo používa. Teda každá veriaca žena je rovnako dedička večného života, ako jej veriaci manžel a obidvaja získavajú večný život len milosťou skrze vieru v Pána Ježiša Krista.

Zastavme sa pri slove *dedičstvo*, a to v súvislosti so spasením, lebo spasenie je niečo ako dedičstvo. Z reálneho života, z našich praktických skúseností vieme, že získanie dedičstva nie je otázkou toho, či si ho zaslúžime, alebo toho, k čomu sa v živote dopracujeme. Dedičtvá sa nezasluhujú, dedičtvá sa neodvíjajú od toho, či sa človeku v živote niečo podarí dosiahnuť alebo nie. Rovno si povedzme, že dedičstvo sa odvíja od toho, v akom vzťahu a ku komu som sa v živote ocitol. Je to otázka toho, do akej rodiny mi bolo v tomto svete a v tomto živote vymenané prísť. Platí pravidlo, že keď rodičia zomrú, deti zedia ich majetok, výdobytky ich práce a ich úsilia – a takto to postupuje z generácie na generáciu. Dedičstvo v Biblii je jeden z výrazov, ktorý opisuje spasenie.

Božie slovo hovorí, že prísť ku spaseniu je ako prísť k dedičstvu. Prvá dôležitá otázka je: *Kto zomrel, aby som prišiel k dedičstvu?* Biblická odpoveď je: Boží Syn prišiel zomrieť zástupne, namiesto mňa hriešnika, namiesto mňa vinného, aby som mohol dostať to, čo si nezaslúžim. A druhá nemenej dôležitá otázka je: *Kto je v príbuzenskom vzťahu s Kristom, aby mohol cez Kristovu smrť získať dedičstvo?* Biblická odpoveď je, že len ten, kto zo srdca uveril v evanjelium.

Obsah dedičstva, ktoré dedí veriaci človek, je milosť života. Je to večný život, ktorý začne už tu, a to dňom uverenia. Už tu začne každodenná Božia priazeň, pomoc, láska, obrovské Božie pôsobenie v živote človeka a už tu začína život. To, čo bolo predtým, je v skutočnosti smrť, pretože kým nemám toto dedičstvo, kým nemám túto záchranu, tak mi Biblia oznamuje, že pre svoje hriechy smeru-

jem k súdu a do večnej smrti, a to, že ak neuverím v Pána Ježiša, za všetky moje hriechy budem musieť zaplatiť raz ja sám, a to životom vo večných mukách v nikdy nekončiacom odlúčení od Boha a jeho slávy.

Dedičstvo je úžasné v tom, že toto dedičstvo milosti, spasenia, večného života, získa každý, kto sa na Krista spoľahne. Získa ho každý, kto verí, že On na svojom tele vyniesol ľudské hriechy na kríž. O tom, čo robí to dedičstvo možným, čítame priamo v 18. verši tejto 3. kapitoly: „...*Kristus raz trpel a zomrel za hriechy, spravodlivý za nespravodlivých, aby nás priviedol k Bohu, usmrtený telom, ale oživený Duchom*“.

Kristus raz trpel a zomrel za hriechy – tu, v tomto verši čítame, kto zomieral. Aby veriaci človek dedil, *Kristus raz trpel a zomrel za hriechy*. Čítame: *spravodlivý za nespravodlivých* – a to vysvetľuje zástupnosť Kristovej smrti. Teda niekto, kto si to nezaslúžil, trpel za tých, ktorí si zaslúžia trpieť, zomrieť a tým dostať odplatu za svoje hriechy. Prečo to všetko Kristus podstúpil?: *...aby nás priviedol k Bohu*.

Čiže keď Pán Ježiš, Boží Syn, trpel na kríži, zomrel za hriechy mnohých nespravodlivých, bol pochovaný a vstal z mŕtvych, tak potom každý, kto tomu uverí, má podiel na dedičstve, ktoré Kristus vydobyl alebo tiež môžeme povedať získal svojou smrťou. Toto dedičstvo sa volá *milosť života*.

Platí, že každý z nás sme od narodenia v stave smrti, v stave odsúdenia, a medzi nami a Bohom je veľká priepasť. Ale ktokoľvek uverí v túto správu o Pánovi Ježišovi, stáva sa dedičom večného života. *Ktorá je to presne tá správa, ktorej*

musím uverit'? Je to tá z 18. verša. Živá viera sa musí oprieť o tento 18. verš. Musím zo srdca veriť, že Kristus len raz trpel a len raz zomrel za hriechy, a keď verím, budem môcť povedať: *zomrel aj za všetky moje hriechy, ktoré ja som popáchal, ktoré ja som učinil.* Výsledkom môjho uverenia bude získanie dedičstva v podobe milosti života – a to je prvý výsledok uverenia, prvý výsledok obrátenia.

Ďalší výsledok obrátenia sa nachádza v šiestom verši:

Tu sú hneď dva. Čítame: „*ako Sára poslúchala Abraháma volajúc ho pánom, ktorej ste sa stali dcérami činiac dobré a nebojac sa nijakého strachu.*“ Apoštol Peter berie Abrahámovu manželku Sárú ako príklad a hovorí, že Sára dala príklad, ako majú všetky veriace ženy v celej histórii ľudstva žiť a konať. Je to trochu zvláštne, lebo Abrahám je v Biblii opakovane vzorom viery, vzorom človeka, ktorý veril v Božie sľuby a veril v Božie slovo. Takže Abrahám je univerzálny vzor všetkých veriacych (Rímskym 4:12) a Sára je vzor špeciálne pre veriace ženy.

Dvojaké ovocie, dvojaké požehnanie, píše apoštol Peter, prichádza ku každej veriacej a obrátenej žene. To prvé je, že od momentu uverenia sa spustí život konania dobra. Všimnite si, že Peter píše o žene, ktorá nemá obráteného manžela. Možno si mnohokrát svoje vytrpí. Možno mnohokrát ju to veľmi bolí a taký život, keď len jeden z manželov je obrátený, vždy znamená aj obrovské skúšky. Mnohí, ktorí žijú v takomto manželstve, to vedia dobre potvrdiť z vlastnej skúsenosti. V takejto rodine je to mnohokrát zápas a boj a najmä pre ženu, na ktorú sú

kladené ešte zvláštne požiadavky, ktoré tento text prináša. A predsa apoštol Peter hovorí: Veľká je premena, veľké je Božie dielo a jeho pomoc. Obrátená a veriaca žena bude mať Svätého Ducha, ktorý ju nikdy neopustí a bude stále s ňou. Vo chvíli uverenia dostáva nové srdce a v činení dobrého sa už nezastaví. Peter tu vraví: Bez ohľadu na vašu situáciu, už máte vždy schopnosť urobiť dobré pred Bohom, urobiť, čo je správne.

Druhé požehnanie z verša šesť je to, že takáto žena už bude bez strachu. V Biblii slovo *strach* sa používa dvojakým spôsobom. Niekedy Písmo hovorí o strachu ako o *bázní*. V dnešnej, súčasnej slovenčine, slovo bázeň celkom dobre vystihuje to, keď Božie slovo hovorí, že človek sa má báť Boha, má mať *bázeň pred Bohom* v zmysle hlbokého a precíteného rešpektu. Dokonca je miesto v Biblii, ktoré hovorí, že *žena sa má báť muža*. Týmto Písmo chce povedať, že žena má manžela úctivo rešpektovať a nie, že z neho má mať desivé obavy. Je viacero miest v Biblii, ktoré hovoria, že máme mať rešpekt k autoritám (v štáte je to k vládárom, doma v rodine k ostatným členom podľa Božieho poriadku). Aj naše miesto túto skutočnosť rozvíja a ešte sa toho dotkneme, ale tu v šiestom verši je v pôvodine trochu iné slovo a najlepšie by sa dalo preložiť slovom *hrôza*. Verš sa dá parafrázovať nasledovne: „*ktorej ste sa stali dcérami, lebo teraz činíte dobre a už nemáte z ničoho v živote hrôzu, pretože to je ovocie, to je požehnanie obrátenia a požehnanie života viery.*“ Tak veľká je vec, tak veľký je dar, tak veľká je premena a tak veľké sú Božie sľuby, že obrátený človek – a toto samozrejme bude platiť rovnako aj pre

obráteneho muža – už nebude v živote mŕtviev hrôzou, lebo vie, že mu skrže Krista patrí večnosť, a že nad všetkými okolnosťami je živý Pán. To je veľký rozdiel medzi veriacim a neveriacim – a z pohľadu nášho textu: medzi veriacou a neveriacou ženou.

Čo ma čaká, ak nemám vieru, ak nepoznám Pána Ježiša? Čakajú ma momenty hrôzy a ťažké veci v živote, rôzne zlomové situácie, choroba, nemoc, strata práce, veľké spory v rodine a mnohé iné veci. A nad to všetko s vekom a pribúdajúcimi rokmi bude len väčšia a väčšia hrôza stále čakať a si pripomínať, že z tejto Zeme sa musí odísť, nedá sa tu žiť navždy – všetci raz musíme zomrieť a taký deň nastane každému bez ohľadu na spoločenské postavenie a bohatstvo. Tento text veriacemu vraví: nič, čoho sa ľudia bežne desia – čo bude so svetom, a čo sa deje v spoločnosti, a čo nás čaká v Európe, a čo bude na politickej scéne, a čo bude s našou menou a s našimi úsporami – nič, z čoho kedy máme my ľudia strach a hrôzu, veriaci sa nemusí desiť.

Veriaci sa uverením v Pána Ježiša Krista dostal do nového postavenia pred Bohom a má novú istotu. Niežeby sa mu nemohli stať všetky tie zlé a nepríjemné veci, ktoré na tomto svete existujú. Niežeby nemohol prísť o úspory, žeby nemohol prísť o prácu, žeby nemohol dostať ťažkú chorobu – všeličo sa môže stať aj veriacemu. Ale on už vie, že je na ceste do večnosti. Už vie, že ho niekto – dobrý Pán – pevne drží vo svojej ruke.

Piaty verš: *„Lebo tak sa kedysi ozdobovali aj sväté ženy, ktoré sa nádejali na Boha, podriaďujúc sa vlastným mužom“*. V tomto verši máme opäť dvojakú sku-

točnosť. Tá prvá je uprostred verša: *„ktoré sa nádejali na Boha“*. Sára je vzorom, na ktorom vidieť, že ženy viery v histórii sa vždy nádejali, mali nádej, že všetko drží v ruke sám Boh. Niektoré veci sa aj obrátenej žene, ktorá nemá veriaceho muža, môžu riadne zauzliť. Môže sa tak stať aj mužovi i deťom, ktorí nemajú tú priazeň, že v ich najbližšom okolí a v rodine sa veci riešia biblicky, že sa riešia pred Bohom a s ohľadom na Božie slovo. Aj napriek tomu text o nich hovorí, že sa nádejali na Boha.

Nádej v Biblii je realita, je postoj, kedy človek vie, že jedna vec je to, čo vidí teraz svojimi očami, vie, že môže byť v skúškach, môže byť vo všelijakých bojoch, môže byť vo všelijakých stratách, ale vie, že Boh už oznámil koniec tomu všetkému. Boh sľúbil, že každý, kto verí, dostane nové telo, bude dedič nového života, bude potom navždy v dokonalom svete a v jeho prítomnosti. Text hovorí, že sa nádejali na Boha, teda vždy čakali na Božie riešenie.

Aj keď po ľudsky to môže vyzerať tak, že už niet riešenia, že už sa niet kam pohnúť, aj vtedy veriaci má jednu rozhodujúcu vec – má v Bohu nádej, ktorá ho cez problémy prenesie. Vie, že vtedy, keď sa zdá, že už neexistuje ľudské riešenie, že situácia pre ľudskú silu, ľudskú múdrosť, ľudské konanie a myslenie, je už neriešiteľná, že vtedy, keď ľudské zdroje skončili, Boh najradšej koná. Také je myslenie ženy, ktorá má nádej na Boha.

V piatom verši je ďalej opísaná ako svätá žena: *„lebo tak sa kedysi ozdobovali aj sväté ženy“*. Žije život v svätosti a posvätení. *Svätý* v Biblii znamená oddelený či zacielený pre nový, Boží účel.

Peter nám toto predkladá ako ďalšie pozorovanie – s každou obrátenou ženou veriacou v Krista beží zvláštny Boží plán svätosti. Už je užitočná pre Pána, už nepatrí diablu a tomuto svetu a jeho vplyvom a vrtochom, pretože sa u nej všetko zmenilo. Prešla obrátením. Prešla z hriešneho života do života v posvätení. Prešla do života podľa Božieho zámeru.

Štvrtý verš. Odcitujme si teraz tretí verš, aby sme videli ďalšie požehnanie z obrátenia a ovocie, ktoré prináša do života každej ženy, ktorá uverila. V nadväznosti na tretí verš čítame, že ozdobou takej ženy je: „... *skrytý srdca človek v neporušiteľnom krotkosti a tichosti ducha, čo je drahocenné pred Bohom.*“ Štvrtý verš hovorí, že takáto žena získava neporušiteľného krotkého a tichého ducha a to sa stáva jej novou krásou. V jej vnútri vzniknú nové vlastnosti, nové odhodlania, nový spôsob myslenia – Písmo to opisuje ako krotkosť a tichosť. Obrátením nadobudne žena nové vnútro.

Písmo hovorí, že to je neporušiteľný duch. Tohto ducha nemôže zničiť diabol, ani svet, ani neveriaci manžel, a ani ostatní neveriaci ľudia nemôžu zničiť tú prácu v jej vnútri, ktorú vykonal Svätý Duch. Preto Peter hovorí o neporušiteľnom, krotkom a tichom duchu, a to, že toto je drahocenné pred Bohom. Je to zázračné, čo obrátenie k Bohu vie urobiť.

Čo hovorí tretí verš? Je tu úplne nový spôsob života a myslenia pre ženu i všetkých veriacich. Veriaci muž, keď prejde obrátením, tak ho Svätý Duch začne veľmi meniť a učiť úplne inak pozeráť na ženu. Zrazu v nej vidí spoludedičku života. Učí sa vidieť jej vnútornú a nie vonkajšiu krásu. Tretí verš, spolu so štvrtým, presne toto vyjadruje: „*ktorých*

ozdobou nech nie je vonkajšia ozdoba, ktorá záleží v zápletoch vlasov, vo vešaní na seba zlata alebo v obliekaní sa do nádherného rúcha, ale... (Štvrtý verš)“.

Ktorých ozdobou nech nie je... nádherné rúcho. Prišla nová krása a tá je opísaná vo štvrtom verši. Je to tá krása, ktorá je vo vnútri obrátenej ženy, ktorú vidí, a na ktorú sa díva Boh. V Biblii nie je napísané, že vonkajšia krása je drahocenná pred Bohom. On sa nepozereá na tvár človeka, na vzhľad, ale na jeho srdce, na jeho vnútro. Týmto sme sa dostali takmer na koniec zoznamu siedmich vlastností obrátenej ženy z tohto textu Petrovho listu.

Druhý verš ešte pridáva skutočnosť toho, že znovuzrodenú ženu bude charakterizovať čistota v správaní, či už to bude v slovách alebo v skutkoch. Starý život, život pod mocou hriechu, u každého z nás charakterizovali rôzne zlé skutky, nečistota, nemorálnosť a všelijaké márne túžby. Nemá to už viac takto byť v živote ženy, ktorá uverila a ani to už viac tak vďaka Božej milosti a pôsobeniu Svätého Ducha nebude. O kúsok nižšie sa ešte dostaneme k tomu, ako toto svedectvo nového života zohráva kľúčovú úlohu v zápase o obrátenie manžela.

V prvom storočí sa mnohé ženy obrátili dokonca i keď muži sa neobrátili. Pochopili, že spasenie súri, že sa treba obrátiť hneď, skoro a rýchlo. Nemôžu čakať na deti, bratrancov, vnúčatá, rodičov, staré mamy, nedá sa na nikoho čakať, je potrebné hneď sa obrátiť. Keď k nim prišlo evanjelium spasenia milosťou skrze vieru v dokončené Kristovo dielo, mnohé sa obrátili a ocitli sa v situácii, ktorá pre nich bola ťažká. Ich muž bol neveriaci, nepoddával sa slovu, nebral

ohľad na Božie pravdy, na ich vieru v Pána Ježiša, a takéto ženy sa ocitli v situácii, kedy potrebovali upevnenie, aby vedeli, ako majú žiť, ako majú o sebe zmýšľať. Apoštol Peter v tomto texte presne túto otázku rieši. Dáva odpoveď, inštrukcie, opis: Toto je váš život, takto máte zmýšľať, takto máte o sebe myslieť, o tomto svete, o Božom pláne a o tom novom živote, ktorý vám Pán pripravil.

Keď sa dotýkame témy *Muž a žena* v *Kristovi*, tak celý čas platí, že žena je práve tak človek ako muž, ale stále Písmo učí, že žena má inú úlohu – a zvlášť v manželstve – než muž. A ako to učí náš dnešný text? Kde to v ňom vidíme?

Vidíme to najviac v prvom verši, ku ktorému teraz prichádzame. Čítame v ňom: „... *ženy podriaďujú sa vlastným mužom*...“ Dokonca aj v situácii, kedy tieto ženy boli v manželstve s neveriacimi mužmi, tak biblická apoštolská inštrukcia bola: *Podriaďte sa svojim mužom*. Otázka je: Po akej ceste sa zvyčajne obráti neveriaci muž, ktorý už má veriacu manželku? Práve o tejto ceste je týchto sedem veršov nášho textu: „*Aby boli získaní*...“ Obrátené manželky nepochybne veľa svedčili a hovorili svojim manželom aj slovo Božie, ale dôraz Petrovho textu je na tom, že ich život, ovocie ich viery a ich správanie sa k manželovi bude do veľkej miery mať podiel na tom, že ich mužovia prídu k obráteniu a viere v Pána Ježiša Krista.

Podriaďovanie sa ženy vlastnému mužovi znamená, že manželka ochotne rešpektuje a prijíma každé jeho rozhodnutie a zo srdca vyvíja každé úsilie, aby svojim dielom prispela k uskutočneniu toho, čo manžel rozhodol. Tento poriadok je Bohom ustanovený od stvorenia

a jedinou výnimkou z tohto pravidla sú situácie, kedy by manžel žiadal od svojej ženy niečo, čo je v rozpore s Božími prikázaniami. Táto inštrukcia je veľmi ľahká na pochopenie. Písmo učí, že ženy sa podriaďujú mužom, rešpektujú ich rozhodnutia a konajú súdržne s tým, ako muži rodinu vedú. Takto manželky prispievajú svojim dôležitým dielom k naplneniu toho, čo muž, ako ten, ktorý rodinu vedie, rozhodne.

Ľahko si vieme predstaviť, že mohli byť v živote týchto žien – ktoré mali neveriaceho muža – situácie, keď muž chcel niečo, čo je v rozpore s Božím slovom. Z Písma vieme, že to je tá jedna výnimka, to je hranica toho, kedy platí, že Boh je viac ako manžel. Ale kedykoľvek to nie je takáto situácia, tak Písmo dáva priamu inštrukciu: *Žena, podriaď sa svojmu manželovi!* Apoštol Peter túto inštrukciu dokonca vztiahol aj na situáciu, keď žena má neveriaceho manžela.

V dnešnom svete otázka podriaďovania sa ženy mužovi je citlivá a háklivá, lebo sa dôraz stále dáva len na rovnosť pohlaví, rovnoprávnosť vo všetkom a pod. V Biblii rovnosť pohlaví je rovnosť v dare spasenia, dedičstva večného života, vzťahu s Bohom a toho, že rovnako muž ako aj žena sú stvorení na Boží obraz, obaja sú rovnako ľuďmi a v Božích očiach sú obaja rovnako vzácní. Táto biblická rovnosť ale stále zahŕňa podriaďovanie sa ženy mužovi.

Biblické učenie má dve roviny – na jednej strane rovnosť a na druhej strane poriadok od Boha, podľa ktorého muž je hlavou a žena sa mu ochotne podriaďuje. Povedali sme si, čo tento poriadok znamená a pre istotu si záverom povedzme ešte čo neznamená.

Po prvé – a to sme viackrát zopakovali. Neznamená, že žena je menej človekom, ako je človekom muž.

Po druhé. Neznamená, že žena nikdy nekoná žiadnu aktivitu, dokiaľ muž nevyriekne a nedá žene pokyny. Žena je v Petrovom opise predstavená ako rozmanito aktívna (verš 6) a pritom poslušná mužovi. Podriadenie sa ženy nerovná sa pasivite, teda že už nič nerobí, len stále čaká na mužove pokyny. Naopak, vedomá si Božieho posilnenia rozmýšľa a pýta sa každý deň, čo všetko dobré by mohla urobiť, aby tak prispela k cieľom, ktoré uskutočňuje jej manžel. Žije tým, ako byť čoraz viac užitočnejšia v rodine a v manželstve a je čoraz hlbšie vnímať na to, čo je v súlade s manželovou vôľou, a čo už nie.

Po tretie. Podriaďovanie sa neznamená to, že by pre akékoľvek zlyhanie muža, či už by to bol nekresťan alebo kresťan, mala akokoľvek váhať vo svojej viere v Boha a v živote lásky a nádeje. V Petrovom opise je to žena, ktorá má neveriaceho muža, jej vzor je Sára a má nádej na Boha. Rodinné podmienky sú takpovediac proti nej, a predsa žije život viery. Boh to tak zariadil, aby to bolo možné. Hoci aj má neveriaceho muža, táto žena z Petrovho listu stále žije vieru v Boha. Naplní to, že sa podriadi svojmu mužovi, a predsa žije aj životom modlitby, poslušnosti a aj konania podľa Božieho slova i zoči-voči manželovej neverie.

Po štvrté to neznamená, že by podriadením sa bola ukrátená o spasiteľnú

milosť a poznanie Pána Ježiša Krista, lebo veď jej spasenie je z Boha a nie z manžela a nad všetkými udalosťami a okolnosťami je celý čas zvrchovaný Boh.

Náš článok zakončíme varovným zamyslením sa nad ženou, ktorá sa neobráti a nevstúpi na cestu viery v Pána Ježiša Krista. Biblická výpoveď je v tomto smere dvojaká: *Po prvé* ju čaká skaza a *po druhé* odsúdenie. Je to vážna vec, lebo sme začali tým, že vec so spasením súri. Keď človek obrátením neprejde, tak ho čaká to, čo Písmo opakovane zdôrazňuje, a to je: *skaza a odsúdenie*.

Čo sa myslí pod skazou? Znamená to, že život takejto ženy vyjde nazmar. To preto, že Boží plán s ňou sa nenaplní a to, čo môžeme nazvať ženskosť (= všetko čo jedinečne charakterizuje ženu v kontraste k mužovi), teda to, čím má byť podľa pôvodného Božieho plánu, to všetko vyjde nazmar. A doplnme, že rovnako aj mužstvo muža vyjde nazmar, keď sa neobráti – ani s ním sa Boží plán nenaplní.

Čo znamená odsúdenie? Znamená to, že život takejto ženy dospeje k súdu, pretože nikdy neprijala milosť a odpustenie hriechov, ktoré môže dať iba Pán Ježiš Kristus.

Nech celé toto rozjímanie nad textom 1. Petra 3:1-7 je pozvanie pre každú ženu a každého muža nájsť život v Bohu, prijať ho, vykročiť cestou viery a stať sa spoludedičmi milosti života.

Ján Šichula

Preto ma miluje Otec, že ja kladiem svoju dušu, aby som ju zase vzal.

Ján 10:17

Nové manželstvo a Matúš 19:9

A hovorím vám, že ktokoľvek by prepustil svoju ženu pre inú príčinu ako pre smilstvo a vzal by si za ženu inú, cudzoloží, a ten, ktorý si vezme za ženu prepustenú, cudzoloží.

Matúš 19:9

Veľmi často sa text veršov Matúš 19:9 a 5:31-32 interpretuje ako biblický dôvod, ktorý pripúšťa možnosť pre predtým rozvedeného (rozvedených) uzavrieť nové manželstvo. To evokuje dôležitú otázku: *Existuje v ére Nového zákona možnosť uzavretia nového manželstva predtým rozvedených v prípade, že aspoň jeden z ich predchádzajúcich partnerov ešte žije?* Odpovieme hneď a priamo: *Nie, Písmo ďalšie manželstvo predtým rozvedených, pokiaľ aspoň jeden z ich predchádzajúcich partnerov žije, nepripúšťa! Nie, ani text verša Matúš 19:9 neotvára možnosť pre nové manželstvo!* (Podobne je tomu tak aj s veršami Matúš 5:31-32.)

Pre inú príčinu ako pre smilstvo

Všimnime si, že uvedenie príčiny (vsuvky) „ako pre smilstvo“ je v Matúšovi 19:9 spojené s prvou časťou vety, s prepustením. Nie je spojené so slovami: „a vezme si“. Poloha tejto vsuvky je dôležitá, je spojená so slovami: *Hovorím vám, že ktokoľvek by prepustil svoju ženu* – teda, že keď by niekto prepúšťal manželku, rozvádzal sa, alebo rozlučoval domácnosť a nemal by k tomu iný dôvod, inú príčinu ako smilstvo manželky, tak potom je v konaní, ktorému by sa mal z diaľky vyhnúť. Inými slovami táto inštrukcia, táto vsuvka, sa týka len toho, prečo sa stal rozvod. Nehovorí nič o tom, či takto rozvedený má teraz právo uzavrieť nové manželstvo. Vsuvka nerieši situáciu *Čo ďalej?* Vsuvka sa *díva dozadu*.

To, že sa udialo smilstvo, je strašná vec. Ale aj napriek tomu, že došlo k smilstvu jedného z manželov, aj tak toto manželstvo môže ďalej existovať, lebo aj v takomto manželstve jestvuje možnosť odpustenia a zmierenia. Manželská ne-

vera manželstvo neruší. Manželstvo ruší iba smrť jedného z partnerov.

Ale k zmiereniu a odpusteniu dôjsť nemusí! Ak k nemu nedôjde, potom dôjde k rozdeleniu domácnosti, dôjde k rozvodu. Čo v takejto situácii? Môže sa ten, ktorý sa nedopustil cudzoložstva, zosobášiť znova? To je teraz pre neho tá najboľavejšia otázka. Odpoveď je stále rovnaká: *Nie!* Zdôvodnenie, prečo nie, uvedieme dvoma spôsobmi.

Prvý spôsob zdôvodnenia

Okrem textov Matúš 19:9 a 5:31-32, ktoré podľa niektorých otvárajú možnosť uzatvorenia ďalšieho manželstva predtým rozvedených, existujú aj iné texty, ktoré sa vyjadrujú k takémuto manželstvu. Sú to texty: Marek 10:11-12; Lukáš 16:18; 1. Korinským 7:11 a 39; Rímskym 7:1-3 (hlavne verš 3). Všetky uvedené texty sa týkajú manželstva predtým rozvedených, sú univerzálne a bez výnimky *takéto manželstvo* označujú za *cudzoložstvo*. Navyše apoštol

Pavol v 1. Korintským 7:11 píše: „*A keby aj odišla, nech zostane nevydatá, alebo nech sa zmieri s mužom.*“

Sumárne: Aj do takejto situácie (rozvod po predchádzajúcej manželskej nevere jedného z partnerov) Písmo na ďalšie manželstvo dáva odpoveď: Nie! Nie ďalšie manželstvo rozvedených, pokiaľ aspoň jeden z predchádzajúcich partnerov žije (Rímskym 7:3; 1. Korintským 7:39)! Písmo si neprotirečí! – a to je prvý spôsob zdôvodnenia.

Druhý spôsob zdôvodnenia

Pýtame sa: *Prečo Matúš uvádza spomínanú vsuvku, príčinu pre rozvod („ako pre smilstvo“) a Marek a Lukáš nie, a ani Pavol ju vo svojich inštrukciách neuvádza?* Položíme si aj ďalšiu otázku: *Čo a prečo, v súvislosti s narodením Pána Ježiša Krista, uvádza Matúš vo svojom evanjeliu, čo v iných evanjeliách nie je?* Hľadáme odpoveď na túto otázku a skúmame situáciu, čo sa udialo v súvislosti s narodením Pána Ježiša Krista. Odpoveď na túto otázku, ako ukážeme v ďalšom, poskytne aj vysvetlenie textu Matúš 5:31-32 a 19:9 a privedie aj k pochopeniu jeho významu.

Matúš v 1:18-20 píše o tom, že Jozef chcel prepustiť Máriu. V ďalšom preskúmame tento text v evanjeliu podľa Matúša, ktorý hovorí:

„A narodenie Ježiša Krista bolo takto. Keď bola jeho matka, Mária, zasnúbená Jozefovi, prv ako sa zišli, bola nájdená tehotná zo Svätého Ducha. Ale Jozef, jej muž, súc spravodlivý a nechcúc jej urobiť potupu chcel ju tajne prepustiť. A keď o tom premýšľal, hľa, ukázal sa mu anjel Pánov vo sne a povedal: Jozefe, synu Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju

manželku, lebo to, čo je v nej splodené, je zo Svätého Ducha“ (Matúš 1:18-20). Toto je ten text, ktorý vo svojom evanjeliu má len Matúš. Len Matúš opisuje túto epizódu z obdobia, keď Pán Ježiš bol počatý a čakalo sa na jeho narodenie. V tomto období sa udeje veľmi vážna vec.

Jozef a Mária sú zasnúbení. Jozef zrazu zistí, že jeho snúbenica je tehotná ešte predtým než sa zišli. Musíme sa pristaviť pri zvláštnosti židovských zasnub. Židovské zasnuby sú iné, než aká je zvyklosť a predstava o zasnubách v našej kultúre. Sú iné od našich zasnub predovšetkým svojou podstatou. Židovské zasnuby už ako keby na polovicu uzatvárali manželstvo a spolovice manželstvom ešte nie sú. Židovskí snúbenci ako keby po zasnubách už boli manželmi – ako keby.

Naše zasnuby – to je obyčajne pekná chvíľka pri jedle a v rozhovore u rodičov jednej strany, zvyčajne na strane budúcej nevesty. Všetko to je pekné, krásne, správne, dobré a má to svoj význam, ale vtedy a tam v židovskej kultúre zasnuby boli viac, než sú zasnuby u nás a dnes. Treba povedať, že v židovskej kultúre to, čo po zasnubách spečatilo a urobilo manželstvo plnohodnotným a legitímnym a nastalo po uskutočnení zasnub až neskôr, bolo intímne spolužitie. K intímnemu (sexuálnemu) spolužitiu, ktoré zapečatilo, zavrášilo manželský zväzok, došlo až niekedy neskôr po zasnubách – až po svadbe (presnejšie: až počas svadobnej noci).

Jozef je zasnúbený s Máriou, ale v nejakom čase zistí, že Mária, jeho manželka, je tehotná. On s ňou ešte intímne nežil, a tak mu vychádza, že Mária musela mať sexuálny styk s iným

mužom. Čo Jozefovi do tejto jeho situácie hovorí 5. Mojžišova 24:1? Že keď si muž zoberie manželku a nájde na nej nejakú ohyzdnú vec „nech jej dá rozvodný list.“ Pre Jozefa by verš 5. Mojžišovej 24:1 mohol byť príklad a dôvod toho, že pre neho je to presne tá situácia, v ktorej sa nachádza. On si chcel zobrať Máriu, ktorej dôveroval, že je panna, a zrazu zistí, že ešte ani len spolu nemali intímny vzťah (*ešte sa neboli spolu zišli*), ešte sa ich manželstvo neuskutočnilo, nenaplnilo, nezavršilo v ich intímnom spojení, a ona, ako si Jozef myslel, sa zachovala neverne – a tak ju chce prepustiť. Vtedy do jeho úvah, do jeho rozmýšľania, príde inštrukcia od Pánovho anjela.

Teraz ide o to, že tu je jedna zvláštna vec. Matúš totiž použil vo verši 5:32 vo výraze „*ktokoľvek by prepustil svoju manželku krome príčiny smilstva*“ a v 19:9 vo výraze „*ktokoľvek by prepustil svoju ženu pre inú príčinu ako pre smilstvo*“ slovo *smilstvo*. A to je istá zvláštnosť, lebo slovo *smilstvo* do týchto veršov celkom nepasuje, lebo v nich je reč o manželke. Sem by bolo vhodnejšie slovo *cudzoložstvo*, lebo *cudzoložstvo* je to slovo, ktoré sa používa na pomenovanie manželskej nevery. *Smilstvo* označuje sexuálnu poškvrnu, nečistotu, ku ktorej došlo ešte pred definitívnym uskutočnením (završením) manželstva. Jozef nachádza svoju manželku, hoci on s ňou nemal ešte intímny styk, v sexuálnej nečistote, a tak ju chce prepustiť. Anjel mu oznamuje, že to všetko je úplne inak. Jozef prijme anjelovu inštrukciu a Máriu, svoju snúbenicu, neprepustí.

Pán Ježiš Kristus hovorí, že nikdy nemáme prepúšťať svoje manželky. Matúš vie, že keď ľudia, a zvlášť Židia, budú či-

tať toto evanjelium, budú si všetci lámať hlavy nad tým, že ako je to možné, že Jozef bol spravodlivý a pritom chcel Máriu, svoju snúbenicu manželku prepustiť. Ide o to, že pôvodný výrok Pána Ježiša je ten, ktorý máme zapísaný v Markovi 10:11-12, v Lukášovi 16:18 a u Pavla. Matúšovu poznámku, vsuvku, ktorá sa nachádza len u Matúša v 5:32 a 19:9 („*krome príčiny smilstva*“), môžeme nazvať *Matúšov komentár*. Matúšov komentár (vsuvka) vyjadruje tú zvláštnosť, ktorá súvisí s podstatou a významom židovských zásnub. Jozef v takej situácii bol. Bol zasnúbený, a tým mu už Mária bola daná za manželku, len s tým rozdielom, že ich vzťah bol ešte bez intímneho spolužitia, a tým toto manželstvo ešte nebolo manželstvom v plnom slova zmysle.

Všimnite si, aké zvláštne sú formulácie v prvej kapitole Matúša: Jozef a Mária boli len zasnúbení, ale anjel Jozefovi hovorí, aby neprepúšťal svoju manželku. Tomu sa nedá porozumieť dovedy, kým nepochopíme podstatu židovských zásnub a židovského manželstva. Má Jozef snúbenicu alebo manželku? Má Mária snúbenca alebo manžela? Hoci Jozef a Mária boli ešte len zasnúbení, vo verši 19 (Matúš 1) o Jozefovi čítame už ako o manželovi Márie a vo verši 20 čítame o Márii už ako o Jozefovej manželke. Toto my na Slovensku nepoznáme. U nás muž má buď ešte len snúbenicu alebo už manželku. V židovstve sa manželstvo považovalo za legálne už od zásnub. Po zásnubách sa však ešte intímne nežilo. Intímny život začínal až neskôr, až po svadbe.

Pojmy *snúbenica/manželka* sa striedajú len v samotnej prvej kapitole Matúša. V osemnástom verši Mária je nazvaná

snúbenica, ale v dvadsiatom verši ju anjel označuje za Jozefovu *manželku*. Mária bola Jozefovi zasnúbená a legálne (po právnej stránke; *de jure*) mu bola manželka, ale z pohľadu intímneho manželského spolužitia v skutočnosti (*de facto*) mu ešte manželkou nebola – ešte sa nestali jedným telom. V jedno telo splynuli až neskôr, po svadobnom obrade, po ktorom v židovstve prvýkrát medzi snúbencami/manželmi došlo aj k sexuálnemu vzťahu.

Takáto situácia je možná len v židovstve a v kultúrach a spoločnostiach, ktoré majú ten istý typ (koncept) zasnub ako má židovstvo. Do iného typu zasnub sa už táto situácia previesť nedá. V našej krajine snúbenica ešte nie je manželka a manželka už nie je snúbenica. Keďže naša spoločnosť nemá tento typ zasnub/manželstva, situáciu, ktorá bola vtedy v židovstve po zasnubách, nemôžeme prenášať do našich podmienok a kultúry nášho typu.

Tento druhý spôsob vysvetlenia je zmysluplnou odpoveďou a varovaním pred tým, aby sme neskončili v postoji, že rozvedený za istých okolností a podľa Matúša 19:9 a 5:32, môže uzatvoriť nové manželstvo. Nie, nemôže! To je možné len v židovstve a len v situácii, keď snúbenec manžel po zasnubách, ale ešte pred svadbou zistí, že jeho snúbenica manželka smilnila. Pre úplnosť doplníme, že ak by Jozef bol prepustil Máriu, ako to aj zamýšľal, bol by sa mohol oženit s inou dievčinou bez toho, aby manželstvo s tou inou dievčinou bolo cudzoložstvom (cudzoložením).

Uviedli sme dva spôsoby vysvetlenia a argumentácie. Záverom je potrebné povedať, že oba spôsoby zdôvodnenia sú správne, rovnocenné a dostačujúce, a že oba vedú k tomu, že rozvodom manželov v našej kultúre ani pre jedného z rozvedených nevzniká nárok a neotvára sa možnosť na nové/dalšie iné manželstvo – a to za žiadnych okolností.

Ján Šichula

Hallelujah! Chváľ, moja duša, Hospodina!

Chváliť budem Hospodina, kým len žijem; spievať budem svojmu Bohu žalmy, dokiaľ som. Nenadejte sa na kniežatá, na syna človeka, ktorý nemá spasenia.

Vyjde jeho duch, navráti sa do svojej zeme; v ten istý deň zahynuli jeho úmysly.

Blahoslavený je ten, komu je silný Bôh Jakobov na pomoc, jeho nádej na Hospodina, jeho Boha, ktorý učinil nebesia i zem, more i všetko, čo je v nich, ktorý ostríha pravdu na veky, ktorý činí súd utlačným a dáva chlieb hladným. Hospodin oslobodzuje väzňov.

Hospodin otvára oči slepých. Hospodin narovnáva zohnutých. Hospodin miluje spravodlivých.

Hospodin ostríha pohostínov; pomáha sirote a vdove; ale cestu bezbožných prevracia.

Hospodin kraľuje na veky, tvoj Bôh, Sione, na pokolenie a pokolenie. Hallelujah!

Žalm 146:1-10

Čo s manželstvom predtým rozvedených?

V článku *O manželstve v dejinách ľudstva*, Solas 21, zima 2013, str. 29, sme okrem iného uviedli, že manželská zmluva (manželský zväzok) zaniká len smrťou jedného z manželov (neruší sa rozvodom – 1. Korintským 7:39). Písmo po prípadnom rozvode rozvedeným dáva len dve možnosti: Buď sa zmieria, alebo zostanú rozvedení, „neženať“ (1. Korintským 7:11). Písmo uzavretie ďalšieho manželstva rozvedených neprípúšťa. Čo však v prípade, ak už došlo k novému manželstvu rozvedeného (rozvedených)? Práve v súvislosti s uzavretím ďalšieho manželstva rozvedených vzniká najmä u veriacich veľa otázok. Obyčajne tieto otázky sú typu: *Čo vtedy, keď ...sa rozvedení vzali? ...keď uzavreli ďalšie manželstvo ešte pred uverením? Môžu predtým rozvedení manželia slúžiť v cirkvi takým alebo onakým spôsobom? ...môžu prijímať Večeru Pánovu?* A tomu podobné otázky, ktorých môže byť veľké množstvo, lebo sú obyčajne položené vzhľadom na nejakú vždy inú konkrétnu situáciu a konkrétneho muža alebo ženu. V tomto článku budeme hľadať biblickú odpoveď na otázky súvisiace s ďalším manželstvom uzavretým po predchádzajúcom rozvode.

Jedine Písmo (Sola Scriptura)

Ak chceme poznať biblickú odpoveď na tému manželstva uzavretého po predchádzajúcom rozvode, musíme ju hľadať jedine v Biblii. Len odpoveď Biblie je biblická odpoveď. Preto tu, v tomto článku, pri hľadaní odpovede na otázky súvisiace s manželstvom predtým rozvedeného (rozvedených), budeme postupovať týmto spôsobom – odpoveď hľadáme v Biblii. Čo teda hovorí Biblia o manželstve predtým rozvedených?

Kto si berie rozvedenú...

Manželstvom uzavretým po rozvode vzniká stav, ktorý Pán Ježiš a aj ostatné novozmluvné spisy, nazýva cudzoložstvom. V evanjeliách o tom vypovedajú pasáže Matúš 5:27-28+32, zvlášť verš 32; Matúš 19:3-10, zvlášť verš 9; Marek 10:2-12, zvlášť verše 11 a 12; Lukáš 16:18 a v epištolách zase texty 1. Ko-

rintským 7:1-42, zvlášť verše 11 a 39, Rímskym 7:1-3, zvlášť verš 3.

Znovu pripomenieme, čo Biblia hovorí o manželskom vzťahu. Manželstvom muž a žena vstupujú do zmluvy (Malachiáš 2:14) a stávajú sa *jedným telom* (1. Mojžišova 2:24; Matúš 19:5, Matúš 19:6; Marek 10:8 „...a budú jedno telo; ...nie sú viacej dvoje, ale jedno telo“).

Manželstvo je zmluvný vzťah, ktorý platí stále a nezrušiteľne, kým nezomrie jeden z manželov: „*Lebo vydatá žena je priviazaná k živému mužovi zákonom...*“ (Rímskym 7:2) a „*Žena je viazaná zákonom, dokiaľ žije jej muž...*“ (1. Korintským 7:39). Tu je napísané, že jedinou platnou podmienkou trvania uzavretého manželstva, platnosti uzavretej manželskej zmluvy je, že ešte žije ako manžel, tak aj manželka – že žijú obaja. Platí to aj opačne: Ak žije manžel a aj manželka, tak je stále v platnosti manželstvo, do ktorého

vstúpili – tak je stále platná manželská zmluva, ktorú vstupom do manželstva uzavreli. Pokiaľ obaja manželia žijú, stále sú jedným telom. Je samozrejmé a logické, že sa tým myslí manželstvo, ktoré uzavreli tak, že ani muž predtým nebol ženatý a ani žena predtým nebola vydatá.

Manželský vzťah alebo manželská zmluva zaniká len smrťou jedného z manželov: „*Ale keby zomrel muž, slobodná je od zákona...*“ (Rímskym 7:2) a „...*ale keby zosnul jej muž, je slobodná a môže sa vydať za koho chce...*“ (1. Korintským 7:39). Všetko, čo je napísané v týchto a ďalších veršoch a vo veršoch súvisiacich s manželstvom, rozvodom a ďalším sobášom predtým rozvedených, platí rovnako ako pre ženu, tak aj pre muža.

Nové (ďalšie) manželstvo predtým rozvedeného (rozvedených) je Písmom pomenované *cudzoložstvom*, *cudzoložením*:

Matúš 5:32 „*Ale ja vám hovorím, že ktokoľvek by prepustil svoju manželku krome príčiny smilstva, vedie ju k cudzoložstvu, a ktokoľvek by si vzal za ženu prepustenú, cudzoloží.*“

Matúš 19:9 „*A hovorím vám, že ktokoľvek by prepustil svoju ženu pre inú príčinu ako pre smilstvo a vzal by si za ženu inú, cudzoloží, a ten, ktorý si vezme za ženu prepustenú, cudzoloží.*“

Marek 10:11-12 „*A povedal im: Ktokoľvek by prepustil svoju ženu a vzal by si za ženu inú, dopúšťa sa pri nej cudzoložstva; a keby žena prepustila svojho muža a vydala by sa za iného, cudzoloží.*“

Lukáš 16:18 „*Každý, kto prepúšťa svoju ženu a berie si inú, cudzoloží; a každý, kto si berie prepustenú od muža, cudzoloží.*“

Rímskym 7:3 „*A tak teda, kým žije muž, budú ju volať cudzoložnicou, keby bola ženou inému mužovi...*“

Vo všetkých veršoch je to rovnako, len Matúš vo svojom evanjeliu má vo veršoch 9:32 a 19:9 oproti relevantným veršom Marek 10:11-12 a Lukáš 16:18 vsunutý výraz *krome príčiny smilstva* (resp. *pre inú príčinu ako pre smilstvo*). Touto tzv. *Matúšovou vsuvkou* (alebo podľa iných *Matúšovým komentárom*) sme sa zaoberali v predchádzajúcom článku *Nové manželstvo a Matúš 19:9*. Na tomto mieste len pripomenieme, že *cudzoložstvo* tak, ako je chápané a definované v Písme a prijímané biblickými

učiteľmi, je *sexuálny akt (pohlavný styk) jednej osoby s takou osobou, ktorá je už zmluvne jedným telom s inou osobou – je to sexuálny akt (sex) mimo manželstva.*

Hriešnosť stavu „manželstva“ predtým rozvedených je vyjadrená slovesom **cudzoložiť**. Vo všetkých citovaných veršoch je sloveso **cudzoložiť** v prítomnom čase, čím je povedané, že to, čo toto sloveso opisuje, stále prebieha, stále trvá. Vstup do tohto „manželstva“, ako aj do akéhokoľvek a každého iného manželstva sa deje jednorázovým aktom (sobášom), ale prítomný čas slovesa **cudzoložiť** hovorí, že *cudzoloženie* je pretrvávajúci, trvalý stav, trvalá cha-

rakteristika tohto „manželstva“. Takéto „manželstvo“ je trvale hriešnym stavom.

Rovnaký význam má aj výraz **dopúšťa sa pri nej cudzoložstva**, v ktorom pretrvávajúci stav cudzoložstva je vyjadrený prítomným časom slovesa **dopúšťať sa**. Podobne je tomu tak aj vo verši Rímskym 7:3. V tomto verši (Rímskym 7:3) „*A tak teda, kým žije muž (rozumej: manžel prvého, legálneho manželstva), budú ju volať cudzoložnicou...*“ je skutočnosť tohto hriešneho stavu rovnako vyjadrená prítomným časom (*kým žije muž, budú ju volať*), ktorý začal sobášom (svadobnou nocou) takéhoto „manželstva“, pretrváva a pokračuje do budúcnosti.

Výraz **vziať si za ženu** v citovaných veršoch vyjadruje skutočnosť, že došlo k vzniku ďalšieho manželstva, keď aspoň jeden z týchto „manželov“ je už rozvedený. Pritom pod manželstvom sa rozumie celá dlhá doba trvania tohto „manželstva“. Rovnaký zmysel dávajú aj varianty tohto výrazu a použité slovesné časy.

Aj výraz **byť ženou inému mužovi** (*keby bola ženou inému mužovi*) vo verši Rímskym 7:3 v zmysle celého verša (a kontextu veršov 1 a 2) hovorí o uzavretí ďalšieho manželstva po predchádzajúcom rozvode. Aj tento verš hovorí o celej dobe trvania tohto „manželstva“ ako o cudzoložstve (*kým jej skutočný manžel, s ktorým sa stala a je stále jedným telom, žije*). Viac o *manželtve a rozvode* na <http://www.solas.sk> v priečinku *knižnica – vyučovanie „Manželstvo, rozvod a iné“*.

Môžeme sumárne uzavrieť, že: *Biblia manželstvo predtým rozvedeného (rozvedených), pokiaľ aspoň jeden z ich*

predchádzajúcich partnerov žije, prehlasuje bez akejkoľvek výnimky a bez ohľadu na akékoľvek okolnosti za pretrvávajúce cudzoložstvo a cudzoloženie a oboch týchto partnerov za cudzoložníkov! Je to prehlásenie priame, jasné, zrozumiteľné, jednoznačné a nekompromisné. Z tohto pomenovania niet žiadnej výnimky!

Čo vtedy, ak už došlo k uzavretiu nového manželstva rozvedeného?

Vyššie sme uviedli a ukázali z Písma, že novým manželstvom rozvedeného (rozvedených), vzniká stav pretrvávajúceho cudzoložstva, pričom nezáleží na tom, či k rozvodu došlo pred alebo po uverení v evanjelium Ježiša Krista, a či k uzavretiu nového manželstva došlo pred alebo po uverení v evanjelium Ježiša Krista, alebo či k uzavretiu takéhoto

manželstva došlo z nevedomosti. Vzniká ale vážna otázka: Keď takýto manželský pár (prípadne zbor, do ktorého patria) rozpozná, že toto nové manželstvo predstavuje stav pretrvávajúceho cudzoložstva a dospeje k postoju srdca, že je potrebné učiniť pokánie a nápravu tohto hriešneho stavu (opustiť hriech), aké konkrétne riešenie bude možné považovať za trvalé pokánie a trvalú nápravu (za trvalé riešenie) takto vzniknutého cudzoložného stavu?

Pálčivosť tejto otázky tkvie v tom, že novozmluvné spisy neuvádzajú na túto otázku priamu, výslovnú odpoveď a tým nedávajú priame konkrétne riešenie takto vzniknutého cudzoložného stavu, ostávajú len pri konštatovaní, že takéto manželstvo je trvalé cudzoložstvo.

Drahoslav Vajda

Kto prebýva vo veriacom?

Toto je otázka podobná tej, ktorú položil apoštol Pavol veriacim v Korinte: „*Sami seba skúmajte, či ste vo viere, seba skúšajte. Alebo či sami seba neznáte, že Ježiš Kristus je vo vás? Iba ak by ste sa boli nedokázali.*“ (2. Korintským 13:5). Podobne sa ich pýta aj v predchádzajúcom liste: „*Či neviete, že ste chrámom Božím, a že Duch Boží prebýva vo vás?*“ (1. Korintským 3:16). Zamyslime sa v tomto článku nad týmito výpoveďami Písma o tom, kto v nás prebýva a aké veľkolepé a ďalekosiahle dôsledky z toho vyplývajú pre náš život.

*...tajomstvo, skryté od vekov a od dávnych pokolení, ale teraz je zjavené jeho svätým, ktorým Boh ráčil oznámiť, čo a aké je bohatstvo slávy toho tajomstva medzi pohanmi, ktorým je **Kristus vo vás**, nádeja slávy...*

Kolosenským 1:26-27

*Sami seba skúmajte, či ste vo viere, seba skúšajte. Alebo či sami seba neznáte, že **Ježiš Kristus je vo vás?**...*

2. Korintským 13:5

Božie prebývanie v nás

Božie slovo tvrdí, že ak sme uverili v evanjelium milosti, prijali sme Krista (pozri článok v *Solas 21 Prijat' Pána Ježiša Krista*), tak v nás Kristus prebýva (Ján 14:20, 17:23+26; Kolosenským 1:27; 2. Korintským 13:5; Galatským 2:20). Zároveň Božie slovo učí, že ak sme spasení, máme Svätého Ducha (Rímskym 8:9, 8:23), Svätý Duch v nás prebýva (Ján 14:17; Rímskym 8:9+11; 1. Korintským 3:16; Jakub 4:5; 2. Timoteovi 1:14) a sme ním zapečatení (Efezským 1:13, 4:30). Ako to teda je? Kto v nás vlastne prebýva? Prebýva v nás sám Boh skrze svojho Syna a skrze svojho Ducha. Svätý Duch je Duch Boží (Rímskym 8:9) a je zároveň aj Duch Kristov (Rímskym 8:9). Tým, že prebýva v nás Svätý Duch, prebýva v nás aj Kristus skrze svojho Ducha. Svätý Duch je Duch Otca aj Syna a tým, že prebýva v nás Svätý Duch, prebýva v nás aj Otec a aj Syn. Inak to ani nemôže byť, lebo všetci traja sú dokonale v jedno. Na inom mieste zase Božie slovo dáva zaslúbenie o tom, že Otec a Syn sa do nás nastahujú a budú v nás prebývať (Ján 14:23): „*Ježiš odpovedal a riekol mu: Keď ma niekto miluje, ten bude ostríhať moje slovo, a môj Otec ho bude milovať, a prídeme k nemu a urobíme si u neho prýbytok*“.

To, že Boh bude v nás prebývať je súčasťou zaslúbenia Novej zmluvy: „*Lebo ved' vy ste chrámom živého Boha, ako povedal Boh: **Budem bývať v nich a prechádzať sa, a budem ich Bohom, a oni mi budú ľudom***“ (2. Korintským 6:16; 1. Korintským 3:16, 6:19). To je ohromujúca a veľká vec.

Otec a Syn sú jedno, preto v nás prebýva ako Otec, tak aj Syn, alebo povedané aj inak, skrze prebývanie Krista

v nás prebýva v nás aj Otec. Kristus v nás prebýva nielen skrze svojho Ducha, ale aj skrze svoje slovo (Ján 14:23; Kolosenským 3:16; Ján 1:1), skrze vieru (Efezským 3:17). Tak, ako je Otec, Syn a Duch dokonale jedno, podobne sme s nimi v jednote aj my po znovuzrození vďaka Božiemu prebývaniu v nás (Ján 17:21): „*aby boli všetci jedno, ako si ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal*“. Boh je láska. Ak Boh prebýva v nás, tak v nás prebýva aj jeho láska (Ján 17:26): „*A oznámil som im tvoje meno, a ešte oznámim, aby láska, ktorou si ma miloval, bola v nich a ja v nich*“.

Pretože všetko sa deje skrze Syna a cieľom Syna (Kolosenským 1:16; 1. Korintským 8:6), a pretože Syn prišiel, aby nám zjavil Otca, je pre Písmo prirodzené a samozrejme opisovať Božiu prítomnosť v nás ako prebývanie Krista. Kristovo prebývanie v nás sa deje skrze jeho Ducha, Kristovho Ducha tak, ako to aj Pán Ježiš zaslúbil, keď bol od učeníkov vzatý a povedal im, že ich nenechá samých, ale im pošle svojho Tešiteľa (Ján 14:16+26, 16:7).

Dôsledky a úžitok z Božieho prebývania v nás

Písmo opisuje náš stav pred znovuzrozením, keď sme ešte boli v Adamovi ako jeho potomkovia, ako „mŕtvi vo svojich hriechoch a prestúpeniach“. Teda sme boli duchovne mŕtvi, nemali sme (a nemohli sme mať) s Bohom spoločenstvo. Boha a jeho vôľu, či cesty sme nepoznali. Boli sme bez Boha na svete, cudzí a odlúčení od Božích zaslúbení. Keď sme uverili evanjeliu, dostali sme Božieho Ducha, narodili sme sa znovu. To, čo o nás platilo pred znovuzrozením, už

neplatí. Teraz už nie sme duchovne mŕtvi, ale živí (Efezským 2:5; Kolosenským 2:12-13), živí Bohu a jeho spravodlivosti (Rímskym 8). To o nás platí vďaka tomu, že sme dostali Ducha a Svätý Duch (Duch Kristov, Duch Boží) v nás prebýva. Teraz o nás platí, že nechodíme podľa tela, ale chodíme podľa Ducha (Rímskym 8), chodíme Duchom (Galatským 5:16).

K čomu došlo pri znovuzrození?

Boh s naším starým človekom jednal tak, že ho vložil do Krista a nechal spolu s Kristom zomrieť. Následne (pri našom oživení z mŕtvych; pri našom vstaní z mŕtvych spolu s Kristom) splodí, znovuzrodzuje nás už ako nového človeka (1. Petrov 1:23) a sme nové stvorenie (2. Korintským 5:17). Pri našom znovuzrození, ku ktorému dochádza činnosťou Svätého Ducha v okamihu keď sme uverili. Dostali sme nový život a tým sme nové stvorenie (Titovi 3:5). Znovuzrozený duch v nás a nový život, ktorý tým dostávame, je už život z Boha – a to už je večný život.

Kľúčové pri tomto všetkom je to, že sme boli do Krista ponorení, a to v jeho smrti a aj v jeho vzkriesení. Všetko nové je len a len dôsledkom toho, že sme boli a stále aj sme do Krista ponorení. Večný život je život, ktorý je z Krista a je skrze Krista skrytý v Bohu. Je to Boží život a súčasne je to už aj náš život. Nie sme rovní Bohu, ale dostali sme jeho život. Večný život, ktorý teraz máme v Ježišovi Kristovi je naším životom raz a navždy. Svedčia o tom texty Efezským 2:5-6 a Kolosenským 3:1-4.

Prvý text (Efezským) svedčí o tom, že po znovuzrození sme posadení spolu s Kristom v ponebeských oblastiach.

Druhý (Kolosenským) zase svedčí o tom, že večný život, ktorý sme dostali pri znovuzrození, žijeme už tu a teraz ako nový život, a budeme ho po vzkriesení a oslávení žiť v plnosti na večné veky. Duša sa počas nášho časného života posvätenia premieňa (Rímskym 12:1-3). Naše telo ešte nie je nové, ale bude vykúpené pri Kristovom druhom príchode, kedy dostaneme aj nové telo (Rímskym 8:11).

Tieto skutočnosti sú v Písme opísané dvoma spôsobmi: 1. Sme vložení do Krista a 2. Kristus je v nás. Obe skutočnosti („byť v Kristu“ a „Kristus v nás“) sú nerozlučne spojené. Jedno bez druhého nemôže byť. Všetko (smrť starého človeka; oživenie, vstanie z mŕtvych; nové narodenie; nové stvorenie; udelenie a prijatie večného života a aj všetko iné súvisiace so spasením a tu nevymenované) sa deje len a len v spojení s Ježišom Kristom. Všetko toto prijímame a stáva sa to pre nás skutočnosťou skrze vieru v okamihu, keď sme uverili.

V ďalšom uvedieme verše z Písma, z ktorých sme vychádzali pri formulovaní tvrdení uvedených v predchádzajúcom texte:

1. *Sme vložení (ponorení) do Krista:*

*„Alebo či neviete, že všetci, ktorí sme **pokrstení (ponorení)** v Krista Ježiša, **pokrstení (ponorení)** sme v jeho smrti? **Pohrobení sme teda s ním skrze krst** (= ponorenie) v smrti, aby sme, ako Kristus vstal z mŕtvych slávou Otcovou, tak aj my chodili v novote života. Lebo ak sme sa stali **spoluzrastlými podobnosťou jeho smrti, ale takými aj podobnosťou vzkriesenia budeme vediac to, že **náš starý človek je spolu ukrižovaný** ... Ale ak sme **zomreli s Kristom, veríme, že budeme s ním aj spolu žiť**“*** (Rímskym 6:3-8).

„...že **ste v ňom** obohatení všetkým, každým slovom i každou známostou“ (1. Korinským 1:5).

„Verný je Boh, skrze ktorého ste po-
volaní **v obecenstvo jeho** Syna Ježiša
Krista, nášho Pána.“ (1. Korinským 1:9)
– máme obecenstvo s Bohom, a tým aj
s Ježišom Kristom.

„A vy ste z neho (z Boha) **v Kristu
Ježišovi**, ktorý sa nám stal múdrosťou
od Boha i spravodlivosťou i posvätením
i vykúpením“ (1. Korinským 1:30) – „byť
z Boha“ rozumieme, že všetko nové je
Božie dielo (znovuzrodenie, večný život)
a je to len preto, že sme v Ježišovi Kris-
tovi (v smrti a vo vzkriesení v zmysle
Rímskym 6).

„Takže ak je niekto **v Kristovi**, je no-
vým stvorením; drevne pominulo, hľa,
všetko je nové.“ (2. Korinským 5:17).
Nikto nemôže byť novým stvorením
a byť mimo Krista. Platí aj opačne: Kto
je v Kristovi, je novým stvorením.

„Lebo **v Kristu** Ježišovi ani obriezka
nič nevláda ani neobriezka, ale **nové
stvorenie**.“ (Galatským 6:15). To, čo
žije v Ježišovi Kristovi, je nové stvo-
renie.

„...na chválu slávy svojej milosti, kto-
rou nás omilostil **v tom Milovanom,**
v ktorom máme vykúpenie skrze jeho
krv, odpustenie hriechov podľa bohatstva
jeho milosti“ (Efezským 1:6-7). Všetko,
čo máme, máme len preto a tak, že sme
boli vložení do Krista.

„...**v ňom**, **v ktorom sme** sa stali aj
dedičstvom...“ (Efezským 1:11).

„...**v ktorom aj vy** počujúc slovo prav-
dy, evanjelium svojho spasenia, **v ktorom**
aj, uveriac, zapečatení ste Svätým Du-
chom zaslúbenia“ (Efezským 1:13). Uve-
riac sme zapečatení v Ježišovi Kristovi.

„...**spolu nás oživil s Kristom** – mi-
losťou ste spasení – a **spolu vzkriesil**
a **spolu posadil v** ponebeských oblas-
tiach **v Kristu Ježišovi**, aby v nasle-
dujúcich vekoch ukázal nesmierne bo-
hatstvo svojej milosti dobrotou na nás
v Kristu Ježišovi.“ (Efezským 2:5-6).
Spolu s Kristom znamená: v Kristovi.
Pred uverením sme boli bez Krista
(Efezským 2:12 a pozri aj verš 13), ale
po uverení sme už stále v ňom (Efez-
ským 2:5-6).

„Lebo sme jeho dielom, **stvorení
v Kristu** Ježišovi nato...“ (Efezským 2:10).
Nové stvorenie, ktorým teraz sme, Boh
stvoril v Ježišovi Kristovi.

„...**súc s ním spolu** pohrobení v krs-
te (pochovaní ponorením do Krista),
v ktorom, totiž **v Kristovi**, ste aj **spolu
vstali z mŕtvych** skrze vieru pôsobenia
Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych. I vás,
ktorí ste boli mŕtvi v hriechoch a v neob-
rezanosti svojho tela, **spolu oživil s ním**“
(Kolosenským 2:12-13).

„A tak ak ste **vstali z mŕtvych s Kris-
tom**, hľadajte veci, ktoré sú hore, kde sedí
Kristus po pravici Boha; Lebo ste zomreli,
a váš život je skrytý s Kristom v Bohu“
(Kolosenským 3:1+3).

„Verné je slovo: Lebo **ak sme spolu
zomreli, budeme spolu aj žiť**“ (2. Ti-
moteovi 2:11).

2. Kristus je (žije) v nás:

„Ale ak je **Kristus vo vás**...“ (Rímskym
8:10).

„...aby bol aj život Ježišov zjavený na
našom smrteľnom tele.“ (2. Korinským
4:11).

„Keďže hľadáte dokázanosť **vo mne
hovoriaceho**, Krista, ktorý nie je slabý
voči vám, ale je mocný medzi vami.“
(2. Korinským 13:3).

„...Alebo či sami seba neznáte, že **Ježiš Kristus je vo vás?**“ (2. Korintským 13:5).

„S Kristom spolu ukrižovaný som a žijem už nie ja, ale **žije vo mne Kristus...**“ (Galatským 2:20).

„...žeby vám ráčil dať podľa bohatstva svojej slávy, skrze svojho Ducha, mocou zosilniť na vnútornom človekovi, aby **Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach**“ (Efezským 3:16-17). *Kristus prebýva v nás a má prebývať v nás.* To, že Kristus žije vo veriacom, má veriaci dokázať, veriaci má byť dokázaný, ako apoštol Pavol píše Korintským (2. Korintským 13:5). To, že Kristus žije vo veriacom, má veriaci dokazovať a byť dokázaný skrze svoj terajší život.

Kristus v nás prebýva – to je naše postavenie pred Bohom. Keď sa Boh na nás pozrie, tak vidí v nás svojho Syna. Ľudia nás vidia takých, aký život žijeme, aký sme navonok – a to je náš stav. Náš stav má byť taký, aké je naše postavenie, teda má byť vidieť, že *Kristus v nás prebýva*. Aj ľudia majú v nás vidieť Krista tak, ako to videli na učeníkoch Ježiša Krista v Antiochii, keď ich pomenovali *kristovcami*, nasledovníkmi Krista (Skutky 11:26). Máme byť *Kristovou dobrou vôňou* (2. Korintským 2:15).

„...*bohatstvo slávy toho tajomstva medzi pohanmi, ktorým je **Kristus vo vás***“ (Kolosenským 1:27).

Prosme teda Pána, aby sme:

...zakorenení v láske, a pevne založení, dokonale vládali pochopiť so všetkými svätými, aká je to šírka a dĺžka, hĺbka a výška, a poznať lásku Kristovu, ktorá prevyšuje rozum, aby ste boli naplnení vo všetku plnosť Božiu.

Efezským 3:18-19

Ale ak je Kristus vo vás, vtedy je síce telo mŕtve pre hriech, ale duch je život pre spravodlivosť

Rímskym 8:10

Drahoslav Vajda a Peter Vajda

Žena je slávou mužovou

1. Korintským 11:7

V praxi kresťanskej viery sa vyskytuje niekoľko tém, ktoré sú v rôznych cirkvách a spoločenstvách chápané rôzne a následne tomu odpovedajú aj praktické prejavy osobnej a spoločnej zbožnosti a uctievania. Tak je tomu aj v otázke pokrývania (alebo nepokrývania) hlavy žien počas spoločných bohoslužieb a osobných modlitieb. V súčasnosti je však táto otázka aktuálna aj v prípade pokrývania hlavy u mužov. Toto je možno prekvapivé, ale je to tak! Preberanie spôsobov z iných kultúr, ktoré sú v rozpore s novozmluvnou inštrukciou Písma o bohoslužobnom zhromaždení, nastolujú aj otázku pokrývania hlavy u mužov. U mužov to však nie je len vec zlého vplyvu inej kultúry, ale aj vec vplyvu iného náboženstva.

V tomto článku sa chcem venovať otázke pokrývania hlavy žien a mužov počas modlitieb a prorokovania. Ide mi o podelenie sa s čitateľom o pohľad na chápanie biblického textu a jeho príkazu tak, ako je zapísaný v 1. liste Korintským v 11. kapitole vo veršoch 1 až 19.

Celá táto pasáž o pokrývaní je náročnou témou na výklad a pochopenie a rovnako aj na praktickú aplikáciu v zborovom a každodennom živote veriacich žien a mužov. Mojim želaním je, aby článok bol požehnaním pre každého, kto sa do neho začíta, a aby ho viedol k hlbším úvahám pri hľadaní Božej vôle pre svoj každodenný život v posvätení.

Úvod

V článku sa budeme zaoberať nasledovným textom (1. Korintským 11:1-19). Odcitujeme ho podľa Biblie v preklade prof. Roháčka:

1. *Buďte mojimi nasledovníkmi, ako som i ja Kristov.*
2. *A chválim vás, bratia, že vo všetkom pamätáte na mňa a držíte ustanovenia tak, ako som vám ich vydal.*
3. *Ale chcem, aby ste vedeli, že hlavou každého muža je Kristus a hlavou ženy muž a hlavou Krista Boh.*
4. *Každý muž, keď sa modlí alebo keď prorokuje a má niečo na hlave, hanobí svoju hlavu.*
5. *A každá žena, keď sa modlí alebo keď prorokuje s nepokrytou hlavou, hanobí svoju hlavu, lebo je to jedno a to isté, ako keby sa bola oholila.*
6. *Lebo ak sa žena nepokrýva, nech sa aj ostrihá; a ak je žene mrzká vec ostrihať sa alebo sa oholiť, nech sa pokrýva.*
7. *Lebo muž nie je povinný pokrývať si hlavu súc obrazom Boha a jeho slávou, ale žena je slávou mužovou.*
8. *Lebo muž nie je zo ženy, ale žena z muža;*
9. *lebo ani nie je muž stvorený pre ženu, ale žena pre muža.*

10. *Preto je žena povinná mať na hlave znamenie moci mužovej pre anjelov.*
11. *Avšak ani muž bez ženy ani žena bez muža v Pánovi.*
12. *Lebo ako je žena z muža, práve tak i muž skrze ženu, a všetko je z Boha.*
13. *Rozsúďte sami medzi sebou, či je to slušné, aby sa žena modlila k Bohu nepokrytá.*
14. *Alebo či vás neučí i sama príroda, že muž, keď má dlhé vlasy, je mu to nectou.*
15. *Ale žena, keď má dlhé vlasy, tej je to slávou. Lebo dlhé vlasy sú jej dané miesto závoja.*
16. *Ale ak sa niekto vidí byť škriepivým, my nemáme také obyčaje ani zbory Božie.*
17. *Ale toto prikazujúc nechválím, že nie na lepšie, ale na horšie sa schádzate.*
18. *Lebo najprv, keď sa schádzate v zборе, čujem, že sú roztržky medzi vami, a čiastočne tomu aj verím.*
19. *Lebo musia i herézy byť medzi vami, aby aj tí, ktorí sú dokázaní, boli zjavení medzi vami.*

Téma *pokrývanie hlavy* je obsiahnutá vo veršoch 1. Korintským 11:1-16. Verše 17-19 sú plynulým prechodom do ďalšej témy, ktorou je Večera (Pamiatka) Pánova, pričom tieto verše sú súčasne spoločné pre obe témy.

V citovanom texte apoštol Pavol vyučuje obecne o *pokrývaní hlavy muža a ženy*. Nielen ženy, ale aj muža! Mylne sa táto pasáž interpretuje ako vyučovanie o šatkách, čím sa vlastne téma zužuje a pozornosť sa sústreďuje iba na to, či ženy majú alebo nemajú mať šatky na hlavách pri prorokovaní alebo modlitbách a pritom ide o *pokrývanie hlavy* pri modlitbách a prorokovaní ako muža, tak aj ženy.

Kľúčový verš číslo jedna

Pavol svoj výklad (vyučovanie) o pokrývaní hlavy začína uvedením biblickej hierarchie autorít (verš 3); o tom, kto je komu autoritou v zmysle ustanoveného poriadku v stvorení. *Verš 3* je *jeden z troch kľúčových veršov* (prvý) celej pasáže a témy. Porozumieť téme začína tu vo verši 3 porozumením hierarchie autorít tak, ako ich ustanovil Stvoriteľ, ako sú dané v Božej Trojici, a ako sú ustanovené v stvorení. Hierarchia autorít na ľudskej rovine patrí do *Zmluvy stvorenia*, do *Adamovej zmluvy* (pozri článok v *Solas* číslo 18, jar 2013, str. 30).

Kristus (Pomazaný) je podriadený Bohu (Boh je hlavou Krista) a nadriadený mužovi (Kristus je hlavou muža; pozri poznámku za článkom). Skrze Ježiša Krista bolo všetko stvorené a všetko Boh podriadil Kristovi (samozrejme okrem toho, kto mu to všetko podriadil, a tým je Boh sám). Muž je podriadený Kristovi (Kristus mu je hlavou, je autoritou mužovi) a nadriadený žene (muž je hlavou ženy, je jej autoritou). Tento poriadok je daný Bohom ako Stvoriteľom a táto podriadenosť sa má vyjadrovať nepokrytou hlavou u muža a pokrytou hlavou u ženy. Ak muž má niečo pri modlitbách a prorokovaní na hlave, hanobí svoju

hlavu (verš 4), ktorou je Kristus – u ženy je to naopak. Žena, keď sa modlí alebo prorokuje s nepokrytou hlavou, alebo keď má svoju hlavu oholenú (tu sa myslí jej vlastná fyzická hlava), hanobí svoju hlavu, a tým sa tu myslí muž ako človek, ako stvorená bytosť (verš 5).

Slovo „hanobiť“ znamená aj: *zneuctievať*, *zosmiešňovať*, *zlahčovať*, *znevažovať*. Autorita je hanobená aj tým, že sa voči nej správame inak, ako je to stanovené predpísanou etiketou alebo ako je to nariadené tým, kto autoritu/autority ustanovil. Hanobenie autority je pohrdanie autoritou a je vlastne súčasne prejavom neposlušnosti voči tomu (a súčasne aj pohrdanie tým), kto autority ustanovil. Hanobiť autoritu rovnako znamená aj to, že nám danú, ustanovenú autoritu neprijímame a ju odmietame, a tým sa nepodriadujeme ani tomu, kto autority ustanovil. Jediný správny postoj, ktorý môžeme voči svojej autorite zaujať, je: prijať ustanovenú autoritu a podriať sa jej. Neprijatie a nepodriadenie sa autorite znamená tiež, že takáto osoba nemá k svojej autorite správny postoj a vzťah, a tým ju znevažuje a zneuctieva – hanobí.

Ak žena nemá pri modlitbe a pri prorokovaní pokrytú hlavu, vyjadruje tým to, že sa nepodriaďuje svojej hlave (autorite), ktorou je muž (vo všeobecnom slova zmysle), a tým autoritu muža (hlavu) znevažuje (= hanobí) a neuznáva. Inými slovami: Keď žena nemá pri modlitbe a pri prorokovaní pokrytú hlavu, vyjadruje tým to, že neuznáva a neprijíma Bohom ustanovený poriadok autorít – a súčasne tým vyjadruje aj to, že je vo vzbure a neposlušnosti voči Bohu Stvoriteľovi, ktorý tento poriadok autorít vo

stvoreni ustanovil. Toto platí aj opačne: Keď sa žena modlí a prorokuje a má svoju vlastnú hlavu pokrytú (zakrytú, zahalenú), vyjadruje tým to, že prijíma Bohom pri stvorení ustanovený poriadok – tu hierarchie autorít, a že uznáva autoritu muža nad ženou. V ďalšom rozvedieme a vysvetlíme podrobnejšie, ako sa prejavuje rešpektovanie Bohom ustanovenej hierarchie autorít.

Verše 4 a 5 hovoria o tom, ako muž hanobí svoju hlavu (Krista) a ako žena hanobí svoju hlavu (muža – rozumej: muža ako stvorenú bytosť, nie nevyhnutne manžela). Muž hanobí svoju hlavu (Krista) tým, že pri modlitbách a prorokovaní má pokrývku (čiapku, klobúk a pod.) na svojej fyzickej vlastnej hlave a u ženy je to naopak. Žena hanobí svoju hlavu (muža, z ktorého bola pri stvorení vzatá) tým, že nemá pri modlitbách a prorokovaní pokrytú svoju fyzickú hlavu – a myslí sa tým to, že nemá zakryté svoje vlasy, ktoré sú jej ozdobou a slávou (verš 15 – rozvedieme v ďalšom texte).

Sláva a verš 7

Kľúčový verš číslo dva

To, čo je stvorené, je na slávu svojho tvorcu alebo pôvodcu. O Kristovi sa nepíše, že je slávou Boha, pretože Ježiš Kristus je Boh, je nestvorený. On je Boh v tele a prišiel na tento svet tak, že prijal ľudskú podobu. Pritom všetko, čo jestvuje, má odrážať slávu Boha a nie nikoho iného (tu: nie človeka), ale vždy, vo všetkých a za každých okolností má byť daná sláva len Bohu.

Pretože muž je stvorený na Boží obraz, je obrazom Boha a jeho slávou. Muž si hlavu pri modlitbe a prorokovaní nepokrýva (verš 7), ba ani si ju nesmie

pokryť, lebo by hanobil svoju hlavu – Krista (verš 4).

Žena je stvorená z muža (je vzatá z muža – 1. Mojžišova 2:21-22), a preto je slávou mužovou, zjavuje slávu muža. Verš číslo 7 je *druhý kľúčový verš*. Žena slávu mužovu zjavuje dlhými vlasmi, ktoré nie sú znehodnotené ostrihaním alebo priam oholením. Pri modlitbe žena nemá a nesmie zjavovať mužovu slávu. Tým, že je žena slávou mužovou, pred Bohom, v Božej prítomnosti, má byť sláva človeka zastrená. Iba Božia sláva smie byť v Božej prítomnosti zjavená (odkrytá) a nie sláva mužova. Prečo to má byť tak práve pri modlitbe a prorokovaní?

Je to preto, lebo: Pri modlitbách hovoríme s Bohom a pri proroctvách hovoríme v mene Boha. Muž má nepokrytú hlavu, aby nezakrýval Božiu slávu – slávu svojej hlavy (authority), ktorou je Kristus (Boží Syn = Boh). Žena – pred Bohom a v jeho prítomnosti, má mať pokrytú hlavu, aby sláva muža (človeka) bola zakrytá. Keď žena v týchto situáciách nepokryje svoju vlastnú hlavu (svoje vlasy) pred Bohom zjavuje slávu mužovu a nie Božiu – a to tak nemá byť.

Toto všetko treba vnímať v línii stvorenia. Človek bol stvorený ako muž a žena, ako mužské a ženské pohlavie (1. Mojžišova 1:27). Preto, keď sa tu hovorí o mužovi a žene, tak sa má na myslí muž a žena ako stvorené bytosti, ako pohlavie mužské a pohlavie ženské – nie ako manžel alebo manželka, alebo panna a žena, panic a muž, atď.

Každý človek sa fyzicky narodí buď ako mužské alebo ženské pohlavie a od narodenia tak každý podľa svojho pohlavia patrí buď do kategórie *muž* (človek

mužského pohlavia) alebo do kategórie *žena* (človek ženského pohlavia).

Verše 8 a 9

Tieto verše hovoria o postupnosti a spôsobe stvorenia muža a ženy a o účele stvorenia ženy (pomocnica jemu rovná = partner pre muža; 1. Mojžišova 2:18). Hovoria, že muž nie je stvorený zo ženy, nie je stvorený tak, žeby niečo bolo zo ženy vzaté a z toho bol stvorený muž, ale žena je stvorená práve takýmto spôsobom z muža (1. Mojžišova 2:21), je z muža odvodená.

V tomto texte sú sledované dve myšlienkové línie: Prvou je línia autority a podriadenosti tejto autorite – tým je odrazený/vyjadrený aj poriadok/postupnosť stvorenia (v stvorenstve) – žena je stvorená z muža (a nie naopak). S týmto súvisí aj druhá línia a tou je odražanie (zviditeľňovanie, zjavovanie) slávy v zmysle postupnosti stvorenia – kto z skrze koho a kto z koho bol stvorený. Pretože žena bola stvorená z muža, vyjadruje slávu mužovu. Toto všetko je dôležité pre pochopenie účelu pokrývania hlavy a to je zdôraznené vo verši 10 slovami: *Preto je žena povinná mať na hlave znamenie moci mužovej...*

Dobre si uvedomme text verša 10 – nedáva žiadnu voľbu pre ženu. Nedáva jej žiadnu inú možnosť, len si pri modlitbách a prorokovaní pokryť hlavu. Verš 10 hovorí priam, že je to ženina povinnosť. Hovorí o tom, že žena je povinná mať na hlave znamenie mužovej moci, teda znamenie podriadenosti, čiže znamenie toho, že je pod autoritou muža, a že túto autoritu prijíma a rešpektuje, a tým aj toho, že sa podriaďuje Bohu a prijíma jeho ustanovený poriadok

(a Jeho vôľu). Práve tento verš je *treťou kľúčovým veršom* v tom zmysle, že priamo hovorí jednak o tom, že žena je *povinná* mať na hlave znamenie podriadenosti, a tým znamením je, že má *pokrytú* hlavu (zakryté vlasy) pri modlitbe alebo prorokovaní alebo v bežnom živote mimo modlitieb dlhé (neostrihané, neoholené) vlasy (verš 15). Tento verš rovnako hovorí aj o tom, komu je toto pokrytie ženskej hlavy znamením: Je to znamenie predovšetkým *pre anjelov*.

Kľúčový text číslo tri

Zatiaľ sme si všimli dve v texte uvedené veci: autorita (podriadenosť) a kto je čiou slávou (odražanie/vyjadrovanie slávy). K týmto dvom pristupuje tretia vec, ktorá je uvedená vo verši 10 slovami: *...mať na hlave znamenie moci mužovej* (ktoré to znamenie vyjadruje mužovu autoritu/moc) *pre anjelov*. Toto je, ako sme už naznačili, *kľúčový verš číslo*

lo 3. Treba vysvetliť: *Ako súvisí pokrytie hlavy ženy s anjelmi? Akým znamením pre anjelov je pokrytie ženskej hlavy (zakrytie, zahalenie vlasov)?*

Tým, že sa žena modlí a prorokuje s pokrytou/nepokrytou hlavou, vysiela anjelom nejaký signál – niečo im tým signalizuje, niečo im tým naznačuje, oznamuje, hovorí. V tomto texte to, čo žena pokrývaním hlavy signalizuje anjelom, nie je uvedené. Preto tento verš potrebujeme vyložiť inými novozmluvnými pasážami.

Prvým miestom je text 3. kapitoly Listu Efezským a ústredný verš tejto pasáže pre náš výklad je **verš 10**:

8 Mne najmenšiemu od všetkých svätých je daná tá milosť zvestovať pohanom nevystihnuteľné bohatstvo Kristovo

9 a osvietiť všetkých, čo a aká je to správa tajomstva, skrytého od vekov v Bohu, ktorý stvoril všetko skrze Ježiša Krista,

10 aby bola teraz skrze cirkev oznámená kniežatstvám a mocnostiam v ponebeských oblastiach prerozmanitá múdrosť Božia

11 podľa preduloženia vekov, ktoré to preduloženie určil v Kristu Ježišovi, našom Pánovi,

12 v ktorom máme smelosť a prístup v dôvere skrze jeho vieru.

Verš 10: Anjeli a všetky bytosti v ponebeských oblastiach, sú vyučovaní skrze cirkev (! – to je zaujímavé a dôležité). Presnejšie: Anjeli sú vyučovaní skrze to, čo robí cirkev a ako sa cirkev správa. Anjeli sa dívajú a pozorujú: Čo to tie Božie deti robia a prečo to robia? Aj v 1. Petrovom 1:12 je naznačené, že anjeli chcú vedieť čo to cirkev zvestuje (evanjelium) a chcú o tom vedieť, chcú poznať a nahliadnuť do evanjelia posla-

nom z neba. To je to, čo si v súvislosti s výkladom textu 1. Korintským 11:1-19 (téma: pokrývanie hlavy) málokto všíma – ak vôbec!

Druhým miestom o tom, že sa anjelom niečo ukazuje/oznamuje je v 1. Timoteovi 3:16 – *A vyznane veľké je tajomstvo pobožnosti: Boh zjavený v tele, ospravedlnený v Duchu, zjavený anjelom, kázaný pohanom, uverené mu na svete, hore vzatý v sláve.* V tomto verši je veľa toho na zamyslenie. Teraz pozornosť venujeme iba slovám *Boh zjavený v tele, ...zjavený anjelom:*

Boh v tele je Ježiš Kristus, ale prečo sa píše, že je zjavený anjelom, keď anjeli ho veľmi dobre poznali, a to už od jeho vtelenia? Aj na púšti, aj v Getsemanskej záhrade a aj inde. Teda nie je im zjavený v zmysle, že im je predstavený ako pre nich nová, doteraz neznáma bytosť. Ak Ježiš Kristus nie je anjelom zjavený poukázaním na jeho existenciu, tak ostáva len to, že im je zjavený poukázaním na jeho kvality, na jeho charakter. Čo je na Ježišovi Kristovi také, čo potrebujú anjeli vidieť a všimnúť si? Akú vlastnosť na ňom majú uvidieť? A prečo je to ukázané práve anjelom a kniežatstvám a mocnostiam v ponebeských oblastiach?

Stručná odpoveď: Anjelom je zjavená synovská poslušnosť Ježiša Krista svojmu Otcovi. To je správa v celom Novom zákone a predovšetkým v Evanjeliách – Boží Syn poslúchol Otca, naplnil jeho vôľu, prijal telo, prišiel – a celú dobu ho poslúchal! Svoju poslušnosť Otcovi ľuďom zjavil počas svojho života tu na tejto zemi svojím učením, skutkami a príkladom svojho života a ich úplnej zhody, až po poslušnosť smrti na kríži. Boží Syn vo všetkom poslúchol svojho Otca a naplnil

vo všetkom jeho vôľu – a toto je **tretia podstata pokrývania hlavy u ženy**. Cirkev má zjaviť poslušnosť svojej hlave (padlí anjeli sa vzbúrili) – poslušnosť a podriadenosť je to, čo cirkev má ukázať anjelom a anjeli majú vidieť, že cirkev je poslušná Pánovi tak, ako bol Kristus poslušný a podriadený Otcovi – a cirkev má svojim príkladom učiť anjelov a zjaviť im to aj cez pokrývanie hlavy ženy a nepokrývanie hlavy muža. Má im ukázať, že rešpektuje a prijíma Bohom ustanovenú hierarchiu autorít v stvorenstve a to, že Bohom ustanoveným autoritám sa podriaďuje. Má im aj týmto spôsobom ukázať, že sláva patrí iba Bohu a nie stvoreným bytostiam, teda ani nie človeku/mužovi a ani nie anjelom (Lucifer sa vzbúril, chcel sa rovnať Bohu). Ukázať im poslušnosť, podriadenosť a rešpektovanie poriadku daného Bohom v stvorenstve (cez rešpektovanie Bohom stanovenej hierarchie autorít). A aj to je zmysel pokrývania hlavy ženy a nepokrývania hlavy muža! Oboje: nepokrytie u muža a (povinnosť) pokrytia u ženy! Oboje spolu ako jeden celok – aj mužova poslušnosť, aj ženina poslušnosť.

Žena si pokrývaním hlavy okrem iného oznamuje (!) anjelom prijatie poriadku hierarchie autorít ustanoveného v stvorení a podriadenosť a poslušnosť svojej autorite! Je im v tom vzorom. Žena si pokrývaním hlavy robí v Božom kráľovstve dôležitú vec: Praktickým spôsobom demonštruje a dáva anjelom príklad rešpektovania autority a podriaďovania sa jej! Ale nielen anjelom! Ale aj ostatným bratom a sestram! O tomto sa v cirkvách a zboroch vôbec nehovorí a takto sa ani nevyučuje a pritom je to veľmi dôležitá vec pre Božie kráľovstvo,

kam patria aj anjeli, ktorí sa vyučujú pozeraním sa na cirkev.

Verše 11 a 12

Vo verši 11 apoštol vyjadruje, že hierarchia autorít a podriaďovanie sa ženy mužovi neznamená, že žena je menej cenná bytosť ako muž. Obaja, ako spasená žena, tak spasený muž (čo je vo verši 11 vyjadrené výrazom v *Pánovi*), sú Bohu rovnako cenní. To, že sú rovnako cenní, však nijako nie je v rozpore s tým, že medzi nimi bude existovať hierarchia autority a podriaďovanie sa. Je to podobné ako to, že Otec a Syn sú jedno, sú si v božstve rovní, a predsa Syn sa vo všetkom a bezvýhradne podriaďuje Otcovi.

Žena je stvorená z muža a nie naopak (verše 8 a 9). Takto bol ale stvorený iba prvý ľudský pár a iba tento prvý ľudský pár bol stvorený tak, ako je to opísané v 1. Mojžišovej 2:17 a 21-23 a tu v 1. Korintským 11:8-9. Všetko ostatné ľudstvo prišlo do existencie z tohto prvého ľudského páru prirodzeným spôsobom ľudského rozmnožovania sa. K vzniku nového ľudského jedinca po Adamovi a Eve je rovnako potrebný muž a rovnako aj žena. Nijak inak to nejde! Preto je za veršom 10, v ktorom je hovorené o znamení moci mužovej, ktoré má mať na sebe žena, umiestnený verš 12, ktorý pripomína skutočnosť spôsobu rozmnožovania sa ľudského rodu.

Myslím si, že tieto dva verše 11 a 12 majú touto pripomienkou udržať muža v realite, skromnosti a pokore v tom, že žiaden súčasný muž by neexistoval, keby nebolo ženy. Preto sa žiaden muž nemá čo povyšovať nad ženu. Koniec koncov žena mu je daná za partnerku. V partnerstve muža a ženy je Stvoriteľom za-

komponovaný aj spôsob rozmnožovania sa ľudského rodu, v ktorom to spôsobuje majú obaja svoju nezastupiteľnú a nezaameniteľnú úlohu a zodpovednosť.

Čo sú vlasy pre ženu?

Verše 14 a 15

Celá žena (žena ako bytosť) je slávou mužovou, lebo bola stvorená tak, že bola vzatá z muža – a tak aj jej vlasy sú mužovou slávou. Vlasy ženy sú, podľa kontextu skúmaného textu Písma, najvýraznejším vonkajším prejavom a vyjadrením tejto mužovej slávy. V ďalšom sa venujme praktickým konkrétnostiam tejto témy:

1. Ako sme už uviedli, v Božej prítomnosti (pri modlitbe a prorokovaní) sláva mužova má byť zakrytá, nemá byť zjavovaná. To žena má docieľiť pokrývaním si hlavy pri modlitbe a prorokovaní.

Zakrytie vlasov ženy je súčasne pre anjelov aj znamením mužovej moci, lebo toto znamenie mužovej moci (autority) má, podľa verša 10, žena mať na svojej hlave. Tým, že má žena na hlave nejaké zakrytie vlasov, je súčasne pre anjelov znamenie toho, že v rámci stvorenia má muž nad ženou autoritu, a že žena sa tejto autorite podriaďuje a súčasne je znamením aj toho, že ona je poslušná Bohu – a toto posledné je znamením ako pre anjelov, tak aj pre ľudí (a hlavne pre ostatných bratov a sestry) – ako sme to uviedli už v predchádzajúcom texte.

2. Zároveň ale žena, ako stvorená bytosť vzatá z muža, má v bežnom živote (mimo modlitieb a prorokovania) mužovu slávu zjavovať!

a) Mužova sláva je na prvý pohľad zjavovaná dlhými vlasmi ženy, a žena túto slávu postupnosti stvorenia má stále zjavovať (verš 15a).

b) Dlhé vlasy sú žene aj na jej vlastnú ozdobu, na jej vlastnú krásu (verš 15b).

Vlasy aj pre samotnú ženu znamenajú veľa. Žena bez vlasov – ostrihaná, je nepekná, nie je vzhľadná (pohľadná), nie je to jej prirodzeným vzhľadom. Písmo uvádza, že vlasy ženy sú jej na krásu, na ozdobu, v bežnom živote sú jej závojom (verš 15). Závoj je vec, ktorá je ozdobou, krásou, podčiarknutím a zvýraznením pôvabu. Boh žene stvoril vlasy na krásu, aby bola krásna, príjemného vzhľadu, a preto by bolo škodou a nečťou ich odstrániť alebo znehodnotiť ostrihaním alebo priam oholením. Pre samotnú ženu ostrihaná alebo oholená hlava je nepríjemná, priam mrzká vec.

c) Verše 14 a 15 učia, že muž a žena sa majú líšiť aj vonkajším vzhľadom (aj dĺžkou vlasov), a že táto vec je taká zrejmalá, že ľudia to vedia alebo majú vedieť aj prirodzene. Mužovi sú dlhé vlasy nečťou (hanbou). Ale žene sú dlhé vlasy slávou (verš 15), a to na slávu mužovu (lebo bola z neho vzatá). Preto by žena mala mať dlhé vlasy! Z uvedených troch dôvodov by si žena nemala vlasy ostrihať (a už vôbec nie oholiť). Ženské vlasy majú mať takú dĺžku, aby bol aj podľa vlasov zrejmy rozdiel medzi mužom a ženou. Teda, aby už na prvý pohľad podľa vlasov bolo zrejmé, že ide o ženu.

Verše 5 a 6 sú pozoruhodne vybudované na základe toho, čo apoštol Pavol píše vo veršoch 14 a 15, a čo považuje za prirodzené pochopenie a prijímanie, totiž, že žena v bežnom živote má mať dlhé vlasy – sú jej na krásu, na ozdobu a slávu mužovou. Ak žena rozumie a prijíma, že v bežnom živote má mať dlhé vlasy, aby

nimi zjavila aj mužovu slávu z ktorého bola vzatá, potom úplne rovnako má rozumieť a prijímať, že pri modlitbe a prorokovaní má mať vlasy pokryté.

Ak nechce rozumieť alebo odmieta inštrukciu o pokrývaní sa, tak apoštol Pavol (s určitou dávkou irónie) hovorí, že keď sa nepokrýva pri modlitbe a prorokovaní, nech sa ostrihá/oholí, lebo v oboch prípadoch je to jedno a to isté. V oboch prípadoch sa dopúšťa neposlušnosti a hanobenia svojej hlavy. Inými slovami, poslušnosť len v jednom z týchto dvoch prípadov nestačí, je potrebná rovnaká (konzistentná) poslušnosť v oboch prípadoch: dlhé vlasy v bežnom živote a pokryté dlhé vlasy pri modlitbe a prorokovaní.

Čo sú vlasy pre muža?

Verš 14

Písmo hovorí, že dlhé vlasy sú mužovi nectou (verš 14). O mužovi sa píše, že nemá mať dlhé vlasy – teda má ich mať len primeranej dĺžky, ale nie také, aby sa dalo povedať, že ich má dlhé! Muž aj dĺžkou vlasov má byť odlišený od ženy. Muž s dlhými vlasmi nevypadá pôvabne, ale skôr naopak: neprirodzene a odporne. Výnimku vidíme len v starozákonnej dobe, pod Mojžišovým zákonom, kedy muži nazarejci (tí, ktorí Hospodinovi zložili nazarejský sľub) si nesmeli strihať/holiť hlavu počas trvania svojho sľubu, ale aj to len do času naplnenia sľubu. V novozákonnej dobe takéto výnimky Božie slovo nepozná.

Platí toto učenie o pokrývaní hlavy aj pre neveriacich?

Táto otázka je na prvý pohľad akoby nepatričná, neprimeraná. Takou je však len

na prvý pohľad, lebo od samého začiatku hovoríme o poriadku v stvorení. To, čo sa týka stvorenia, týka sa všetkých ľudí bez rozdielu. Tak je tomu aj v prípade pokrývania hlavy muža a ženy a následné hanobenie alebo nehanobenie svojej hlavy (svojej autority). Samozrejme, že neveriaci, bezbožní, nespasení ľudia sa nemodlia ani neprorokujú a ani nepatria do niektorého cirkevného zhromaždenia či spoločenstva a takýmto je učenie o pokrývaní hlavy úplne ľahostajné a nezaujíma ich to, alebo je to pre nich smiešna vec, oni si robia čo chcú a na aký spôsob chcú. Bez ohľadu na ich vzťah k Bohu aj pre nich je čiastočne platné to, čo sa v texte týchto veršoch píše o vlasoch a sláve, a to je nasledovné:

Pre muža platí, že dlhé vlasy sú mu nectou, a to bez ohľadu na to, či príslušný muž je veriaci alebo nie. Žena je slávou mužovou a to bez ohľadu na to, či je veriacou alebo nie. Preto, keď sa žena ostrihá, alebo oholí, hanobí bytosť muža ako takého, lebo aj neveriaca žena je slávou mužovou a zjavuje slávu mužovu, alebo muža hanobí, bez ohľadu na to, či si je toho vedomá alebo nie, či to robí úmyselne alebo neúmyselne. Pre poslušnosť Božiemu slovu a aj pre svedectvo neveriacim, spôsoby a prejavy veriacich mužov a žien by mali byť v zhode s Písmom a dokladom toho, kto je ich Boh a Pán.

Kedy má mať žena pokrytú hlavu a muž nepokrytú hlavu?

Sú nejaké obmedzenia na pokrývanie hlavy?

Písmo uvádza, že: *Každý muž, keď sa modlí alebo keď prorokuje a má niečo na hlave, hanobí svoju hlavu. A každá žena, keď sa modlí alebo keď prorokuje...* (verše 4 a 5). Písmo nedáva **žiadne**

obmedzenie (!) ani časové, ani priestorové, ani kultúrne či dobové, spoločenské, ani pre muža ani pre ženu. Slová: **keď sa...** znamenajú: **vždy keď sa...** Teda *žena vždy keď sa modlí a prorokuje* má mať pokrytú hlavu! **Vždy a všade!** A muž, *vždy keď sa modlí a prorokuje* má mať nepokrytú hlavu. **Vždy a všade!** Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť aj to, že slová: *keď sa modlí a prorokuje* majú širší význam v zmysle: nielen keď sa muž alebo žena oni sami modlia alebo prorokujú, ale aj vtedy, keď sú účastní modlitieb alebo prorociev, keď sú prítomní na takom mieste a v čase, kde a keď odznievajú modlitby a proroctvá.

**Prečo Pavol píše, že nie sú škriepiví,
ale nech sami v korintskom zbore toto
rozsúdia?**

Pavol vyučuje, prečo žena má mať pokrytú hlavu a vedie veriacich k tomu, aby porozumeli, aký je význam a dôležitosť pokrývania hlavy. Učenie o pokrývaní

hlavy je súčasťou novozmluvného učenia a Kristovho zákona, ktorý to je zákon lásky a nie litery vyrytej na kamenných doskách, nie litery Mojžišovho zákona. Pavol korintských vyučuje: *Ale chcem, aby ste vedeli...* (verš 3). Pavol chce, aby korintskí mali plnosť novozmluvného učenia, ktoré je postavené na láske, dobrovoľnej poslušnosti a dobrovoľnej podriadenosti (Matúš 22:36-40; Jakub 2:5 a 8). Chváli ich, že doterajšie ustanovenia (učenie), ktoré im vydal, dodržia (verš 2), a na tomto mieste dopĺňa ďalšie, aby veriaci v Korinte boli vyučení, aká je Božia vôľa pre život v posvätení, a aby neboli ako pohania chodiaci v márnosti svojej mysle a v nevedomosti (Efezským 4:17-19), ale aby boli vyučení v Kristovi, v zákone lásky (Efezským 4:20-22).

Pavol si praje, aby držali aj tieto ustanovenia tak, ako dodržali to, čo ich vyučoval doteraz, a aby tak robili aj v prípade pokrývania hlavy muža a ženy. Pavlovo učenie, ako aj učenie ostatných apoštolov, bolo plne v zhode a v pokračovaní učenia Pána Ježiša Krista. Pavol píše: *Žena je povinná* (verš 10) – to je však úprava pre ženu samu. Je to úprava v zmysle vyučovania o podstate veci a nie zákonné prikázanie, ako to bolo pod Mojžišovým zákonom. Vedenie zboru má porozumieť významu pokrývania hlavy, má v zbore o pokrývaní hlavy vyučovať, má svojich aj v tejto veci viesť a viesť v láske. Pokrývanie hlavy má byť záležitosťou láskavého a trpezlivého vyučovania, vysvetľovania a rozsudzovania. Má to byť v dobrovoľnosti, ochotne a radostne a nie z donútenia! Veď to je jedna z výsad ženy! Žena pokrytím svojej hlavy dáva príklad, a to nielen anjelom,

ale aj ostatným v zbere, a to tým, že demonštruje (zviditeľňuje) svoju poslušnosť Písmu a lásku k Bohu! To je to, čo je svedectvo príkladom života, života v posvätení! Som presvedčený, že ženy by túto svoju výsadu nemali premárniť, či dať sa o ňu pripraviť!

Keď si žena pokrýva svoju hlavu, okrem iných už spomenutých vecí, dáva najavo aj svoj vzťah k Bohu. Dáva najavo, že miluje Pána Ježiša Krista v zmysle jeho slov z Evanjelia podľa Jána: „*Kto má moje prikázania a ostríha ich, to je ten, kto ma miluje...*“ (Ján 14:21) a tiež „*Ale kto zachováva jeho slovo, v tom je po pravde láska Božia dokonaná...*“ (1. Jánov 2:5). Aj táto konkrétna poslušnosť je jej prejav a vec jej svedomia a ducha, či miluje Pána nie slovami, ale skutkom, a či svoju lásku k nemu prejavuje aj poslušnosťou jeho slovu o pokrývaní svojej hlavy! Sme novozmluvný ľud a neriadi nás litera zákona z kamenných dosiek, ale kráľovský zákon lásky k Bohu a blížnemu (Matúš 22:37-40; Galatským 5:14; Jakub 2:8) – „*Lebo toto je tá láska Božia, aby sme zachovávali jeho prikázania, a jeho prikázania nie sú ťažké.*“ (1. Jánov 5:3).

Zlé príklady a zlá prax

Muž, keď má pri modlitbách a prorocktvách pokrytú hlavu, zneuctuje svoju hlavu (ktorou je Kristus).

Prichádzali a prichádzajú k nám aj „kresťania“, ktorí úplne suverénne a bez rozpakov sedia počas bohoslužieb s pokrývkou na hlave (čiapkou, šiltovkou, kippou a pod.), čo je priamo v rozpore s apoštolskou novozmluvnou inštrukciou, ktorú v tomto článku rozoberáme. Mnohí domáci ich, žiaľ, v tom napodobňujú a nasledujú.

Keď je nejaký muž prítomný na bohoslužbách novozmluvného spoločenstva veriacich a má pri modlitbách a prorokovaní pokrytú hlavu, hoci aj tradičnou starozákonnou pokrývkou hlavy, zneuctuje tým Krista prítomného v tomto spoločenstve.

Podstatou pokrývania hlavy ženy pri modlitbe a prorokovaní je zahalenie jej vlasov, aby bola zakrytá sláva mužova. Písmo síce nešpecifikuje konkrétne, čím si má žena pokrývať vlasy, ale podstatou tejto poslušnosti je, že vlasy majú byť zakryté. Neprimerane ozdobné, pozornosť pútajúce pokrytie by bolo zrejme v rozpore s touto podstatou, s týmto zámerom.

Skúsenosti z vyučovania o pokrývaní

Asi v rokoch 1999 – 2001 som na domácej skupinke vyučoval o pokrývaní hlavy v zmysle toho, ako píšem v tomto článku. Po odznení vyučovania časť prítomných sestier ostala v tichom hlbokom zamyslení, ale dve prítomné sestry ihneď rázne a kategoricky vyhlásili: „Mňa nikto neprinúti dať si na hlavu šatku!“, hoci ani vtedy nebola reč o tom, že to je pre ženu kategorický príkaz (či rozkaz) a ani o tom, že to musí byť šatka.

Prvá skupina na ďalšie stretnutie prišla už tak, že každá si so sebou priniesla niečo na pokrytie hlavy (nejakú vhodnú pokrývku, šatku alebo širší a dlhší pruh textílie). Pred začiatkom skupinky si pokrývku prehodili na plecيا voľne okolo krku a keď prišlo na modlitby, tak si jednoducho jedným rýchlym a nenápadným pohybom pokrývku prehodili cez hlavu a pokryli si vlasy. Modlitby sa skončili a pokrývku si dali späť na plecيا. Postupne vydávali svedectvo, že

si hlavu pokrývajú nielen pri spoločných stretnutiach, ale aj keď sú doma a modlia sa, napríklad pri osobnom stíšení, pri modlitbách pred jedlom a pod.

Na tomto mieste uvediem svedectvo jedného milého brata. Zúčastnil sa kresťanskej konferencie, na ktorej boli prítomní bratia a sestry z rôznych denominácií, spoločenstiev a zborov. Organizátori poskytli aj čas na spoločné modlitby. Počas takýchto modlitieb tento brat mimovoľne zahliadol vedľa seba dve dievčiny-sestry, ktoré sa v pokore modlili so zahalenými hlavami. Na brata to, podľa jeho slov, urobilo silný dojem a spôsobilo to v ňom v tej chvíli hlbokú posvätnú bázeň a úctu k Bohu. Bola to jeho prvá skúsenosť so zahalenou hlavou ženy pri modlitbách, na ktorú s rešpektom a úctou spomína aj po rokoch. To je príklad toho, čo sme v predchádzajúcom texte nazvali svedectvo príkladom života ženy.

Poznámka:

V slovenčine *Kristus* je prepisom gréckeho slova *Christos*, čo je preklad hebrejského *mášíach* (aramejsky: *m^ešíchá*), čiže: *Mesiáš*, alebo *Pomazaný*. Bol to prívlastok izraelských kráľov, ktorým vláda nebola daná z ich vlastnej moci, ale z Božieho poverenia (môžeme povedať aj: z vyvolenia – pozri príbeh prvého kráľa Saula). Titul *Mesiáš* je obvykle spojovaný s vládovskou mocou a slávou a nie je tomu inak ani v súvislosti s Ježišom z Nazareta. Ježiš sa týmto titulom bežne neoznačoval, ale ho ani neodmietol, napr.: Marek 8:29-30.

Usudzujeme, že tým, že v tomto texte je Ježiš označený titulom *Kristus* (= *Pomazaný*) sa zdôrazňuje jeho poslanie Vládcu, Kráľa a Pána nad všetkým stvorenstvom.

Prečo sa ženy nepokrývajú?

Nuž, na to by najlepšie odpovedali samotné ženy, ktoré sa nepokrývajú. Uvediem aspoň niektoré dôvody, s ktorými som sa doteraz stretol:

1. Jednoducho sa tejto otázke a téme nevenuje v zbere pozornosť. Považuje sa to za niečo nepodstatné a nepotrebné pozornosti. Hlavná vec, hovoria, že sme spasení, a že máme vieru, lebo spasenie je z viery. Je to pravda, že spasenie je z viery a nie zo skutkov, ale nesmieme zabúdať na život v posvätení a svedectvo, ktoré vydáva jednotlivec, ale aj zbor ako celok.
2. Zlé chápanie, resp. nechápanie významu pokrývania hlavy.
3. Nesprávne, mylné vyučovanie (napr. že sa pokrývanie týka len vydatých žien).
4. Odmietavé postoje jednotlivých žien (ale aj mužov).

Drahoslav Vajda

Moje ovce čujú môj hlas, a ja ich znám, a nasledujú ma, a ja im dávam večný život, a nezhynú na veky, a nikto ich nevytrhne z mojej ruky.

Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých, a nikto ich nemôže vytrhnúť z ruky môjho Otca.

Ján 10:27-29

Dvere boli zatvorené

Volám sa Eva Gebeová. Chcem Vám vyzroprávať príbeh, ktorý je veľmi smutný, ale zároveň má šťastný koniec. Koncom roku 2011 moja dcéra vo svojich 34 rokoch ochorela na chorobu, ktorá sa nedala vyliečiť. Liečba sa začala v Banskej Bystrici operáciou. Už vtedy som zistila, že hľadám Boha, ktorému som sa stratila veľmi dávno.

V nemocnici som našla kaplnku, kde som sa chodila každý deň modliť, ale táto modlitba neprinesla to, čo som očakávala, pretože, vychovávaná v katolíckej rodine, modlila som sa tak, ako som sa to naučila v detstve. Keď som sa vrátila domov, hľadala som spôsob, ako sa stretnúť s Bohom bez prítomnosti farára, aby som mu mohla povedať o žiali, ktorý prežívam, ale dvere na všetkých kostoloch boli zatvorené.

Navštívili sme niekoľko najmodernejších onkologických zdravotníckych zariadení a odborníkov na Slovensku, ktorí nám však tak isto nevedeli pomôcť. Tuším Pán Boh už vtedy videl moje trápenia a zaviedol nás s dcérou do onkologickej ambulancie v Rimavskej Sobotke k pani doktorke Ivete P. Aj keď to nie je špičkové zariadenie, dozvedela som sa, že táto lekárka okrem lekárskej odbornosti vkladá do liečby aj svoje srdce a svoju dušu. Najviac na mňa zapôsobil moment, keď som raz vošla do izby svojej dcéry a našla som tam pani doktorku ako sedí na posteli mojej dcéry a rozpráva jej o Pánovi Ježišovi a o tom, čo on pre nás urobil. Rozplakala som sa. Pozreli sme sa na seba a pani doktorka vyhlásila, že mamička potrebuje Boha ešte viac, ako dcéra – a mala pravdu, pretože tak, ako som už spomínala, pri hľadaní Boha som všade nachádzala len zatvorené dvere.

Pani doktorka ma zoznámila so svojim manželom, Štefanom, a ten sa ma ujal a viedol ma pri spoznávaní pravého a živého Boha. Vysvetlil mi skutočnosti týkajúce sa Boha, jeho Syna Ježiša Krista a Svätého Ducha. Spoznala

som, čo je hriech, a uvidela som, že som hriešnou ženou, ale tak isto som porozumela, ako mi môžu byť moje hriechy odpustené – a to prijatím obete Pána Ježiša Krista. Pán Štefan ma začal vyučovať biblickým základom. Naučil ma modliť sa a ja som za niekoľko mesiacov spoznala, že Boh je tu, je dobrý, a že má skutočný záujem o každého človeka, ktorý je ochotný prijať tú cestu záchrany hriešnika, ktorú on sám ustanovil. Na vlastnej koži som prežila verš zapísaný v Žalme 50:15 „*Vzývaj ma v deň súženia, vytrhnem ťa, a ty ma budeš oslavovať!*“

Moja dcéra zomrela v apríli tohto roku ako 36-ročná a môžem Vám s istotou povedať, že keby tu nebol Boh a jeho pomoc, tak dnes by som nebola medzi živými alebo by som bola zatvorená na psychiatrii, alebo závislá od nejakých látok. Namiesto toho dnes, po piatich mesiacoch od smrti svojej dcéry, užívam len minimálne množstvo liekov a užívam si každodennú prítomnosť a vedenie Boha, ktorý mi dáva silu pre život a svoj nadprirodzený pokoj.

Uvedomila som si, že život bez Boha je bezcenný a skutočný zmysel má jedine život s Bohom a pre neho, a preto som mu odovzdala svoj život a spoznala som skutočné hodnoty, ktoré hlásal Pán Ježiš Kristus, ako sú pokora, láska, vernosť a poslušnosť.

Nikdy by som sa k týmto veciam nedopracovala, keby som nespoznala manželov P., ktorí sa o mňa a môj rast vo viere prikladne starajú. Ďakujem pánovi Štefanovi za to, že týždenne cestuje za mnou mnoho desiatok kilometrov a venuje mi svoj čas a kresťanskú literatúru. Preto som veľmi vďačná Pánu Bohu za to, že ma prijal a dal mi do cesty týchto svojich služobníkov.

Boh mi vzal to, čo bolo pre mňa predtým najdôležitejšie, moju prvorodenú dcéru, ale dal mi silnú vieru a uistenie, že som Božím dieťaťom, a že budem s ním žiť a radovať sa celú večnosť.

Lučenec, 29. 9. 2013.

Určenie dátumu Veľkej noci

Dátum veľkonočných sviatkov sa v kresťanskom prostredí (kultúre) určuje na základe astronomických javov. Postupuje sa tak, že sa najprv určí dátum Veľkonočnej nedele (deň zmŕtvychvstania Spasiteľa – Ježiša Krista).

Veľkonočná nedeľa je stanovená nasledovne: Je to prvá nedeľa po prvom jarnom splne Mesiaca. Prvý jarný spln Mesiaca je spln, ktorý nastane po dni – presnejšie: po čase, v ktorom nastala jarná rovníkodenosť. V roku 2013 jarná rovníkodenosť nastala 20. marca o 12 hod. a 2 min. nášho času. Prvý jarný spln Mesiaca pripadol na stredu 27. marca. Prvou nedeľou po prvom jarnom splne bola nedeľa 31. marca. Nedeľa 31. marca 2013 bola Veľkonočnou nedeľou. Ostatné veľkonočné sviatky sa určujú už podľa Veľkonočnej nedele. Pre stanovenie dátumu prvého jarného splnu, a tým aj dátumu Veľkonočnej nedele, je pritom rozhodujúci poludník, prechádzajúci Jeruzalemom – teda čas, kedy nastane prvý jarný spln Mesiaca vzhľadom na tento poludník (pozri dole).

Pretože doba obehu Mesiaca okolo Zeme je približne 29,5 dňa, prvý jarný spln Mesiaca nastáva v každom roku v inom dni. U nás používame tzv. *solárny* (slnečný) *gregoriánsky kalendár* (pozri *Poznámku* za článkom). Môže sa stať, že prvý jarný spln Mesiaca nastane hneď po uplynutí času jarnej rovníkodenosti a Veľkonočná nedeľa môže pripadnúť už hneď na prvú nedeľu po dni jarnej rovníkodenosti. Alebo, ak spln Mesiaca pripadne priam na deň jarnej rovníkodenosti a deň jarnej rovníkodenosti pripadne na nedeľu, táto nedeľa je Veľ-

konočnou nedeľou – teda Veľkonočná nedeľa môže byť totožná priam s prvým astronomickým jarným dňom.

Iný krajný prípad je ten, keď spln Mesiaca nastane tesne pred tým, ako nastal čas (okamih, doba) jarnej rovníkodenosti. V tomto prípade sa za prvý jarný spln Mesiaca počíta až ďalší spln, ktorý nastane v krajnom prípade približne až o 29,5 dňa. V takomto prípade Veľkonočná nedeľa pripadne až na druhú polovicu apríla.

V roku 2014 jarná rovníkodenosť nastane, vzhľadom na mesto Žilina, 20. marca o 17 h 59 min. Prvý spln Mesiaca po dni jarnej rovníkodenosti bude 15. apríla a prvá nedeľa po prvom jarnom splne pripadne na 20. apríla – a to je dátum Veľkonočnej nedele roku 2014.

Astronomické ročné obdobia roku 2014 pre mesto Žilina (18°44'24" vých. dĺž.):
Začiatok jari (jarná rovníkodenosť):
 20. marca o 17 h 59 min (SEČ).
Začiatok leta (letný slnovrat):
 21. júna o 12 h 53 min (LSEČ).
Začiatok jesene (jesenná rovníkodenosť):
 23. septembra o 4 h 31 min (LSEČ).
Začiatok zimy (zimný slnovrat):
 22. decembra o 0 h 5 min (SEČ).

SEČ – Stredoeurópsky čas
 LSEČ – Letný stredoeurópsky čas
 LSEČ = SEČ + 1 hodina

Začiatky ročných období v iných mestách treba vzhľadom na uvedené časy pre mesto Žilina upraviť. Úprava spočíva v tom, že pre mestá ležiace na západ od poludníka prechádzajúceho Žilinou sa k údaju (času) pre Žilinu pripočíta hodnota rovná rozdielu zemepisnej dĺžky Žiliny a zemepisnej dĺžky príslušného miesta v minútach. Pre mestá ležiace na východ od poludníka prechádzajúceho Žilinou sa od údaja času pre Žilinu odpočíta rozdiel medzi zemepisnou dĺžkou príslušného mesta a zemepisnou dĺžkou Žiliny v minútach. Takto potom napr. pre niektoré mestá dostávame: Bratislava = Žilina + 7 min; Nitra = Žilina + 2 min; Ban. Bystrica =

Žilina – 2 min; Poprad = Žilina – 6 min; Košice = Žilina – 10 min; Michalovce = Žilina – 13 min.

Údaj pre Jeruzalem:

Jeruzalem (35°13'0" vých. dĺ.) = Žilina – 66 min. V Jeruzaleme nastávajú astronomické ročné obdobia zaokrúhlene o 66 minút skôr ako v Žiline.

Poznámka k výpočtu začiatku času ročných období pre jednotlivé mestá:

Na otočenie Zeme o jeden uhlový stupeň zemepisnej dĺžky pripadá čas 4 minúty. $360^\circ \times 4 \text{ minúty} = 1440 \text{ minút} = 24 \text{ hodín}$ a to je doba (v hodinách) jednej plnej otočky Zeme okolo svojej osi.

Drahoslav Vajda

Poznámka (prevzaté z Wikipédie a upravené):

Solárny kalendár alebo *slnečný kalendár* je druh kalendára založený na vzájomnom pohybe Slnka a Zeme. Medzi solárne kalendáre patrí napríklad kalendár *gregoriánsky* a *juliánsky*. (*Poznámka autora článku*: Na Slovensku je úradne platný gregoriánsky kalendár. Pravoslávni veriaci sa v slávení svojich cirkevných sviatkov riadia juliánskym kalendárom. Posun ich sviatkov je o 13 dní na neskôr.) Od roku 1900 je rozdiel medzi juliánskym a gregoriánskym kalendárom 13 dní. Tento stav potrvá až do 1. marca 2100, kedy rozdiel o jeden deň narastie.

Solárny kalendár sa snaží ideálne priblížiť dobe obehu Slnka po ekliptike medzi dvoma jarnými bodmi. Pre bežného pozorovateľa je to takmer to isté, ako obeh Zeme okolo Slnka, respektíve návrat Slnka na rovnaké miesto na oblohe (t. j. tropický rok), ak ignorujeme odchýlky spôsobené precesiou Zeme. Tým, že sa solárny kalendár riadi dĺžkou tropického roka, najlepšie súhlasí s pravidelným cyklom ročných období. Jeho nevýhodou je, že nie je zlučiteľný s prirodzenou dĺžkou mesačného cyklu, takže dĺžky jeho 12 mesiacov sú dané dohodou.

Pretože tropický rok má celkom približne 365,2422 dní, je potrebné upraviť dĺžku roku tak, aby zodpovedala celým dňom. Tento problém rieši juliánsky i gregoriánsky kalendár systémom tzv. priestupných rokov (je ním každý štvrtý rok – *poznámka autora článku*), pri ktorých sa k počtu 365 dní pridáva jeden deň navyše, čím sa vyrovnáva celkový počet dní.

Lunárny kalendár je kalendár, teda spôsob cyklického počítania času, ktorý sa zakladá na pozorovaní mesačných cyklov. Používa ho dodnes napríklad islamský kalendár.

Pretože pre pozorovateľa zo Zeme trvá jeden mesačný cyklus, t. j. najčastejšie od novu do novu, približne 29,5 dní (presne 29,530588 dní), trvá toľko aj jeden kalendárny mesiac. Začiatok nového mesiaca sa dá presne vypočítať, avšak staré kalendáre boli založené na pozorovaní a mesiac začínal obyčajne vtedy, keď bol pri západe Slnka spozorovaný prvý kosák nového Mesiaca.

Lunárny rok zodpovedá približne roku solárnemu a má 12 mesiacov, ale jeho 12 mesiacov (mesačných cyklov) má celkom 354 dní, solárny rok má však 365,25 dní. Lunárny rok je

teda kratší než solárny. Tento rozdiel viac ako 11 dní spôsobuje posun začiatku lunárneho roka vždy o približne 11 dní dopredu. Preto v lunárnom kalendári neexistujú „zimné mesiace“ alebo „letné mesiace“, každý mesiac sa v priebehu doby môže ocitnúť v ľubovoľnom ročnom období.

Lunisolárny kalendár je kalendár, ktorý kombinuje princíp kalendára solárneho a lunárneho, teda slnečného a mesačného, a snaží sa tak kompenzovať nevýhody oboch kalendárov. Znamená to, že dĺžka mesiacov zodpovedá dĺžke mesačného cyklu (t. j. približne 29,5 dní), zatiaľ čo dĺžka roka sa riadi rokom tropickým, t. j. dobou, kedy sa slnko vráti na svoje pôvodné miesto na ekliptike.

Príkladom použitia lunisolárneho kalendára je židovský kalendár.

Aby bolo možné skombinovať a spojiť mesačný a slnečný cyklus, používajú sa tzv. *priestupné mesiace*. Prax vychádza zo skutočnosti, že každý lunárny rok je kratší o približne 11,5 dní ako rok solárny. To znamená, že za tri roky lunárny cyklus predbieha (lebo je kratší) solárny cyklus o 34,5 dní, čo zodpovedá približne jednému mesiacu. (Lunárny rok končí skôr ako solárny.) Preto sa vzhľadom na tento rozdiel vkladá do lunisolárneho kalendára väčšinou každý tretí rok (presnú prax je potrebné overiť pri každom lunisolárnom kalendári osobitne) jeden mesiac (tzv. *priestupný mesiac*) navyše, aby sa zosúladiť lunisolárny kalendár so solárnym kalendárom. *Priestupný rok* lunisolárneho kalendára má teda 13 mesiacov.

V staroveku sa o vsunutie priestupného mesiaca rozhodovalo podľa stavu obilia (ak už bolo pripravené na žatvu, alebo či potrebovalo na dozretie ešte jeden mesiac), dnes sa priestupné roky vypočítavajú.

Prosba redakcie

Prosíme čitateľov, aby v písomnom styku s redakciou nezabudli uviesť svoje meno a poštovú adresu, aby sme Vám mohli odpovedať a poďakovať sa. Žiaľ, na to občas zabúdate a redakcia Vám na Vaše milé a povzbudivé listy preto nemôže odpovedať alebo reagovať na Vaše podnety.

V záujme bezproblémového doručovania časopisu *Solas*, aj naďalej prosíme odberateľov, aby redakcii nahlásil každú zmenu svojej poštovej adresy a jej správne znenie.

Ďakujeme

Pod'akovanie a informácia

Ďakujeme čitateľom, ktorí nás podporujú svojimi modlitbami a finančnými darmi. Vďaka Vašej podpore časopis môže vychádzať. Informujeme odberateľov, že náklady na distribúciu časopisu sa od 1. 1. 2014 zvýšili v dôsledku nárastu poštovného, pre nás o 85 %, ale aj napriek tomu by sme radi posielali časopis všetkým odberateľom tak, ako doteraz. Doterajšie poštové peňažné poukazy, ktoré nachádzate vo svojich výtlačkoch časopisu *Solas*, Slovenská pošta prijíma do 1. 2. 2016.

Vaša redakcia

Milí priatelia a sympatizanti časopisu Solas!

Službu združenia Solas môžete podporiť aj svojimi 2 percentami z dane z príjmu. Tým nám pomôžete pokračovať vo vydávaní časopisu a šírení evanjelia.

Údaje, ktoré potrebujete uviesť do vášho daňového priznania – do oddielu „Údaje o prijímateľovi“:

IČO: **42064619**

Právna forma: **Občianske združenie**

Obchodné meno (názov): **SOLAS**

Sídlo – ulica – číslo: **Smreková 11**

PSČ: **01007**

Obec: **Žilina**

Ak sami nepodávate daňové priznanie:

Potrebné formuláre si môžete stiahnuť aj z web stránky združenia Solas (www.solas.sk).

Solas č. 22, 7. ročník, jar 2014

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7, IČO: 42064619. Je evidovaný ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.

Číslo 22 vyšlo 10. marca 2014 v náklade: 2 670 výtlačkov.

Tlač: Alfa print, s.r.o. Martin, www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účty:

Z územia Slovenska a zo zahraničia: VÚB Žilina, číslo účtu:

SK08 0200 0000 0024 8691 6455;

SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, P.O.Box 76, 010 07 Žilina 7

Tel.: 0948 444 155;

e-mail: redakcia.solas@solas.sk

www.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

**Ten,
kto pozoruje
na slovo,
nájde dobré,
a ten,
kto sa nadeje
na Hospodina,
je blahoslavený.**

Príslovie 16:20

Jedine Bohu patří sláva

**Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj vašim časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.**

www.solas.sk